

**Turun perusopetuksen
opetussuunnitelma
luvut 1–12
1.8.2016
Rieskalähteen koulu**

TURKU
Rieskalähteen koulu

SISÄLLYSLUETTELO

1.4 Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

5.2 Yhteistyö

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet

6.3 Arvioinnin kohteet

6.4.1 Arviointi lukuvuoden aikana

6.4.3 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

6.5 Käyttäytymisen arviointi

7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

7.1.1 Ohjaus tuen aikana

7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana

7.3.1 Pedagoginen arvio

7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana

7.4 Erityinen tuki

7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

7.5.1 Tukiopetus

7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus

12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Liite 1. Oppimisen tuki

Liite 2. Tuen tasot

Liite 3. Näin liikutaan tuen tasoilla.

Liite 4. Ohjaussuunnitelma

Liite 5. Koulun järjestyssäännöt

1.4 Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

Opetussuunnitelman laatimiseen liittyviä ratkaisuja ja toimintatapoja

Turussa perusopetuksen opetussuunnitelma on laadittu siten, että valtakunnallisissa perusteissa määritellyt opetuksen järjestäjän päätettäväksi määrätyt asiat on kuvattu kouluille yhteisessä kunnan opetussuunnitelmassa. Koska opetussuunnitelman rakenne on hierarkkinen, on pyritty välttämään valtakunnallisen opetussuunnitelmatekstin toistamista. Kouluissa kuntakohtaista opetussuunnitelmaa on täydennetty samalla periaatteella. Koulut ovat kuvanneet omissa opetussuunnitelmissaan valtakunnallisissa perusteissa mainittujen, koulukohtaisesti määriteltävien asioiden lisäksi koulujen erityispiirteet ja valinnaisaineet. Vuosittain muuttuvat asiat on kuvattu koulujen vuosisuunnitelmissa.

Opetussuunnitelma on laadittu sekä suomen- että ruotsinkielisenä ja se on rakenteeltaan yhtäläinen valtakunnallisten perusteiden kanssa. Suunnitelma julkaistaan sähköisessä muodossa.

Opetussuunnitelmaprosessia on Turussa johtanut ohjausryhmä, jossa perusopetuksen suomen- ja ruotsinkielisten ydintoimijoiden lisäksi on ollut edustus sivistystoimialan suunnittelu- ja kehittämispalveluista, kuraattoripalveluista, esiopetuksesta ja varhaiskasvatuksesta.

Puolitoista vuotta kestäneeseen valmennukseen, jonka tavoitteena on ollut kehittää opetussuunnitelman perusteiden mukaisia toimintamalleja kouluissa, on osallistunut kaikista perusopetuksen kouluista rehtorin lisäksi 1-3 opettajaa. Valmennuksessa on ollut mukana myös esiopetuksen henkilöstöä.

Opetussuunnitelmaprosessin aikana koulujen henkilöstö on harjoitellut uuden oppimiskäsityksen ja toimintakulttuurin toteutustapoja osallistaen sekä oppilaita että huoltajia prosessin suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Opetussuunnitelman laatimisessa on huomioitu kommentit ja lausunnot, joita on saatu oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilöstön lisäksi mm. vanhempainyhdistyksiltä, Lasten Parlamentilta ja Nuorisovaltuustolta. Hyvinvointi- ja vapaa-aikatoimialan, Turun yliopiston normaalikoulun, eri kulttuurintuottajien sekä kolmannen sektorin kanssa on tehty yhteistyötä. Siirtymävaiheet esiopetuksesta kouluun ja perusopetuksesta toiselle asteelle on laadittu yhteistyössä ko. tahojen kanssa. Yhteistyö kuvataan tarkemmin luvussa 5.2

Opetussuunnitelman laadintaan ja kehittämiseen liittyvät asiat

Oppilashuoltoa koskeva opetussuunnitelman luku on laadittu yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa.

Opetussuunnitelman toteutumista arvioidaan pääasiassa perusopetuksen laadunarviointikyselyn avulla. Kyselystä saadaan tulokset sekä koko perusopetuksen että yksittäisten koulujen osalta.

Opetussuunnitelman toteutumista arvioidaan joka toinen vuosi. Tulosten perusteella suunnitellaan kehittämiskohteet ja toteutetaan tarvittavat kehittämistoimenpiteet. Koulun lukuvuosisuunnitelman toteutumista arvioidaan lukuvuoden päätteeksi.

Opetussuunnitelmaa täydentävät ja toteuttavat paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat:

Turku 2029 -kaupunkistrategia

Kaupunkistrategiaa täydentävät ohjelmat

- Hyvinvointi ja aktiivisuus
- Kilpailukyky ja kestävä kasvu

Turun lasten- ja nuorten hyvinvointiohjelma

Turun sivistystoimialan kuntakohtainen kehittämissuunnitelma

Turun kestävä kehityksen ohjelma Turku Agenda 21

Turun kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma 2014 - 2017

Turun kaupungin turvallisuussuunnitelma

Turun sivistystoimialan turvallisuussuunnitelma

Turun sivistystoimialan TVT-strategia

Turun aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Turun esiopetuksen opetussuunnitelma

Turun perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Turun sivistystoimialan strateginen sopimus

Turun perusopetuksen operatiivinen sopimus

Turun kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2015 - 2017

Vuonna 2015 voimaan astunut yhdenvertaisuuslaki velvoittaa koulut edistämään yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti. Kaikilla kouluilla on vuoden 2017 alusta lähtien oltava suunnitelma, joka sisältää arvion yhdenvertaisuuden toteutumisesta koulun toiminnassa sekä tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suunnitelma laaditaan yhdessä oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilöstön kanssa. (Yhdenvertaisuuslaki 2014, 6 §)

Yhdenvertaisuus tarkoittaa samanarvoisuutta eri ihmisryhmien välillä. Yhdenvertaisuuslain 8 § kieltää syrjinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintää on välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä. Syrjintää ei kuitenkaan ole positiivinen erityiskohtelu, jonka tavoitteena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen. (Yhdenvertaisuuslaki, 8-9 §.)

Uudistuneessa tasa-arvolaissa (2015) edellytetään kouluilta lisäksi tasa-arvosuunnitelmien laatimista. Suomen lainsäädännössä tasa-arvo viittaa naisten ja miesten väliseen tasa-arvoon sekä sukupuolen moninaisuudesta johtuvan syrjinnän poistamiseen.

Turun perusopetuksessa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat yhdistetään siten, että yhdistetyssä suunnitelmassa otetaan huomioon molempien lakien vaatimukset. Koska yhdenvertaisuus terminä sisältää myös tasa-arvon, käytetään suunnitelmasta nimeä yhdenvertaisuussuunnitelma.

Koulukohtaisen yhdenvertaisuussuunnitelman prosessikuvaus

1. Nykytilanteen kartoitus

Koulussa sovitaan toimintaa organisoivasta työryhmästä. Se voi olla esimerkiksi koulun kehittämisryhmä, yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (KOR) tai tätä toimintaa varten erikseen perustettu työryhmä.

Yhdenvertaisuussuuteen liittyviä teemoja, tavoitteita ja sisältöjä käsitellään eri oppiaineiden tunneilla sekä luokkatunneilla koulussa sovittavalla tavalla. Aiheeseen liittyvä ja toimeenpanovaiheessa toteutettava monialainen oppimiskokonaisuus voidaan suunnitella esimerkiksi siten, että se toteutetaan valinnaisena aineena.

Koulun yhdenvertaisuustilannetta kartoitetaan oppilaille suunnatun kyselyn avulla sekä muilla tiedonkeruutavoilla. Samaa kyselyä toistamalla helpottuu yhdenvertaisuustilanteen edistymisen seuraaminen koulussa.

2. Toimenpiteiden valinta

Kyselystä ja muista lähteistä saatujen tietojen perusteella valitaan tavoitteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdessä oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan kanssa suunnitellaan sopivat toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimenpiteitä priorisoidaan keskittyen vain muutaman tavoitteen toteuttamiseen kerralla. Tavoitteet määritellään mahdollisimman konkreettisiksi. Sovitaan vastuutahot, arviointi ja seuranta.

3. Suunnitelman kirjaaminen lukuvuosisuunnitelmaan sekä muu dokumentointi

Suunnitelmaan kirjataan koulun aiemmat toimet yhdenvertaisuuden hyväksi, yhdenvertaisuusselvityksen tulokset tiivistetyksi sekä tavoitteet ja valitut toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Kirjataan vastuutahot sekä arviointitapa ja – ajankohta.

Lukuvuosisuunnitelmaan kirjattavan yhdenvertaisuussuunnitelman lisäksi laaditaan tiivistelmä keskeisistä periaatteista ja toimintaohjeista koulun arkikäyttöön. Tiivistelmän muoto valitaan siten, että se motivoi aitoon yhdenvertaisuuspyrkimykseen.

4. Hyväksyminen ja tiedottaminen

Yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään koulun lukuvuosisuunnitelman yhteydessä.

Yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedotetaan koko kouluyhteisöä ja huoltajia.

5. Toimeenpano

Suunnitelman toimeenpanossa korostuu laaja yhteistyö sekä yhteinen sitoutuminen valittuihin toimenpiteisiin.

6. Arviointi ja seuranta

Toimenpiteitä voidaan seurata esimerkiksi keskustelemalla tavoitteiden saavuttamisesta oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan kanssa. Keskeistä on arvioida toimintakulttuurin muutosta asetettujen kehittämistavoitteiden osalta. Yhdenvertaisuuskysely toistetaan kahden vuoden välein.

Koulun lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Opetuksen järjestämiseen liittyvät ratkaisut

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki -luvussa on kuvattu perusopetuksen yhtenäisyyttä edistävä siirtymävaiheisiin liittyvä yhteistyö. Siirtymävaiheilla tarkoitetaan oppilaan siirtymistä esiopetuksesta perusopetukseen, siirtymistä vuosiluokkakokonaisuudesta (1-2 lk, 3-6 lk ja 7-9 lk) seuraavaan sekä peruskoulusta toiselle asteelle.

Opetus järjestetään pääosin vuosiluokittain etenevänä. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu kuvataan luvussa 5.4.

Turussa perusopetus järjestetään paikallisesti päätetyn tuntijaon mukaan ainejakoisena siten, että monialaiset oppimiskokonaisuudet toteutetaan eri oppiaineiden yhteistyönä. Opetuksen eheyttämistä käytännössä kuvataan luvussa 4.4.

1.8.2016 käyttöön otettavan opetussuunnitelman tuntijako (hyväksytty 6.4.2016)

Rieskalähteen koulun tuntijako

Aine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	yht
äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	4	3	3	4	42
A1-kieli			2	2	3	2	2	2	3	16
B1-kieli						2	2	1	1	6
matematiikka	3	3	3	4	4	4	3+1 ⁸	4	4	32
ympäristöoppi	2	2	2	3	3	2				14
biologia, maantieto ¹							2	2	3	7
fysiikka, kemia ²							2	3	2	7

terveystieto							0,5	1,5	1	3
Ympäristö- ja luonnontieteet yhteensä										31
uskonto, ET	1	1	1	1	2	1	1	1	1	10
historia ja yhteisk. ³				1	2	2	2	2	3	12
musiikki	1	1	1	1	1	1	1	1		8
kuvataide	1	1	1	1	1	2	2			9
käsityö	2	2	2	2	2	2	3			15
liikunta	2	2	3	3	2	2	2	3	2	21
kotitalous							3			3
tai- ja tai val. tunnit ⁴			2					2	2	6
Taide- ja taitoaineet yhteensä										62
oppilaanohjaus ⁵							0,5	0,5	1	2
valinnaiset aineet ⁶				1	1	1		3+ ¹⁸	3	9
valinnainen B2-kieli ⁷								2	2	0
minimituntimäärät	19	19	22	24	25	25	29	29	30	222
koulun lisätunnit ⁸	3									226
tunteja yhteensä * (koulu täyttää)							29/30	29/30	30	226
vapaaehto. A2-kieli ⁹				2	2	2	2	2	2	12

* **Koulu lisää** kunnan tuntijakotaulukkoon oppiaineen ja vuosiluokan kohdalle koulun päättämän lisätunnin (esim. + 1).

¹Biologiaa (ja vastaavasti maantietoa) opetetaan 7.-9. vuosiluokilla 1 vvh; 1 vvh; 1,5 vvh.

²Fysiikkaa (ja vastaavasti kemiaa) opetetaan 7.-9. vuosiluokilla 1 vvh; 1,5 vvh; 1 vvh.

³Yhteiskuntaoppia opetetaan 4. ja 6. vuosiluokalla 1 vvh ja 9. vuosiluokalla 3 vvh. Vastaavasti historiaa opetetaan 5., 7. ja 8. vuosiluokilla 2 vvh ja 6. vuosiluokalla 1 vvh.

⁴Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien käyttötavasta päättää koulu opetussuunnitelman perusteiden luvussa 12.1 kuvatulla tavalla. Näiden oppiaineiden vuosiluokakohtaiset tavoitteet ja sisällöt kuvataan koulun opetussuunnitelmassa.

⁵Ohjaus kuuluu kaikille oppilaille luokka-asteesta riippumatta. Oppilaanohjausta opetetaan erillisenä

oppiaineena jokaisella vuosiluokalla 7-9.

⁶Valinnaisaineista:

- Koulu päättää, mitä valinnaisaineita se tarjoaa. Valintamahdollisuuksia tulee olla vähintään kaksi.
- Opetusryhmät on mahdollista muodostaa yli vuosiluokkarajojen.
- Muun opetuksen yhteydessä suositellaan yhteisöllisten opetusmenetelmien mahdollistamiseksi vähintään 12 oppilaan ryhmiä.
- Valinnaisaineiden vuosiluokkakohdaiset tavoitteet ja sisällöt kuvataan koulun opetussuunnitelmassa tai lukuvuosisuunnitelmassa.
- **1 vvt yhteisen oppiaineen syventävä valinnainen kurssi voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa.**
- **Oppilas voi valita valinnaiseksi aineeksi MAI-kielen, mikäli sen opetus on Turussa järjestetty OPS:n mukaisesti.**

⁷B2-kieltä opiskellaan valinnaisena aineena. Mikäli oppilas valitsee sekä A2- että B2-kielen, tuntijako tulee ylittää siltä osin, kuin luokka-asteen valinnastunnit eivät riitä molempiin kieliin.

⁸Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan lisätuntien vuosiluokkakohdaiset tavoitteet ja sisällöt.

TURKU
Rieskalähteen koulu

Vuosiluokkien 7-9 lisätunti on sijoitettu matematiikan painotetun opetuksen oppilailla 7. luokan matematiikkaan (1vvh) ja muilla oppilailla 8. luokan valinnaisiin aineisiin (1vvh).

Matematiikan painotetussa opetuksessa painotus tapahtuu 8. ja 9. luokalla käyttämällä valinnaisista aineista 1 vvh matematiikan opetukseen.

⁹ Vapaaehtoisten A2-kielten tunnit ovat muun tuntijaon ylittäviä tunteja vuosiluokilla 4-7. Vuosiluokilla 8-9 A2- kielet voidaan opettaa joko valinnaisaineen asemesta tai poikkeuksellisesti yhteisen tuntijaon ylittävänä. B2-latina rinnastetaan tässä suhteessa A2-kieliin. Poikkeuksen muihin A2-kieliin muodostaa A2-ruotsi, jota opetetaan vuosiluokilla 4-5 vähimmäistuntijaon ylittävänä, vuosiluokilla 6-9 ensisijaisesti B1-ruotsin asemesta ja vasta toissijaisesti valinnaisaineena tai poikkeuksellisesti tuntijaon ylittävänä opetuksena (vuosiluokilla 8-9).

Tässä tuntijaossa yksi taide- ja taitoaineiden valinnastunti on sijoitettu kaikille yhteisesti opetettavaksi tunniksi 4., 5., 6. ja 7. luokan käsityöhön sekä 3. luokan liikuntaan. Tämän jälkeen 7. luokalla ei ole yhtään vapaasti valittavaa valinnaisainetta. Sen sijaan vuosiluokilla 7-9 liikuntaa ja yhtä musiikkituntia lukuun ottamatta kaikki taide- ja taitoaineiden yhteiset tunnit keskitetään 7. luokalle. Tämä kompensoituu 8. ja 9. luokalla sillä, että valinnaisuutta on runsaasti, mikä merkitsee, että opintoja voidaan kohdentaa yksilöllisesti oman harrastuneisuuden ja tulevan ammattiuran kannalta mielekkäällä tavalla.

Yhtenäinen tuntijako helpottaa oppilaan siirtymistä kunnan sisällä toiseen kouluun kesken perusopetuksen.

Kieliohjelma

1. A1-kieli

A1-kielenä kaikilla oppilailla alkaa englantia, paitsi osalla kieliluokista, joissa kielten opetus on järjestetty koulun opetussuunnitelmassa kuvatulla tavalla. Vuoden 2016 tuntijaossa yksi vuosiviikkotunti siirtyy yläkoulusta viidennelle luokalle, jolloin viidennellä luokalla on A1-kieltä kolme tuntia viikossa.

Turku noudattaa tuntijakoa 222 + 4. Alakoulussa 3 vuosiviikkotuntia voidaan sijoittaa koulun päättämällä tavalla, yläkouluissa 1. Tämä mahdollistaa myös ns. varhennetun kielenopetuksen, jossa A1-kielen opiskelu alkaa jo ennen kolmatta vuosiluokkaa. On suositeltavaa, että koulut hyödyntävät alkuopetusikäisten lasten herkkyyttä kielenoppijoina. Tämä voi tapahtua varhennetun kielenopetuksen lisäksi myös kehittämällä oppimisympäristön kielitietoisuutta.

2. B1-kieli

B1-kielenä oppilailla alkaa kuudennella vuosiluokalla ruotsi, ellei oppilas opiskele ruotsia A2-kielenä. B1-ruotsin opetus järjestetään siten, että opetusta on kaikilla vuosiluokilla 6 – 9. Ruotsia on suositeltavaa tarjota yläkoulun valinnaisaineena syventämään ja laajentamaan tavoitteita.

3. Vapaaehtoinen A2-kieli ja valinnainen B2-kieli

Kielipolut on laadittu yhteistyöalueittain. Niiden suunnittelussa on otettu huomioon monipuolinen kielitarjonta sekä opetuksen jatkumon turvaaminen oppilasalueittain perusopetuksen loppuun saakka. Kaikissa kouluissa tarjotaan mahdollisuus ainakin yhden A2-kielen valitsemiseen ja yhteistyöalueella valittavana olevia A2-kieliä on ainakin kaksi.

A2-kielinä voidaan tarjota espanjaa, ranskaa, ruotsia, saksaa ja venäjää. Englantia A2-kielenä voidaan tarjota oppilaille, joilla on jokin muu A1-kieli kuin englanti. B2-kielinä voidaan tarjota espanjaa, ranskaa, saksaa ja venäjää, italiaa, kiinaa, latinaa ja viroa. Jos yhtenäiskoulu tai oppilasalueen ala- ja yläkoulu yhdessä haluavat aloittaa jonkin muun kielen opetuksen vapaaehtoisena A2-kielenä, voi koulu tai ryhmä kouluja hakea muutosta opetussuunnitelmaansa Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkieliseltä varhaiskasvatus- ja perusopetusjaostolta. Jos koulu tarjoaa valittavaksi kieltä, jonka koetta ei voi suorittaa osana ylioppilastutkintoa, pitää oppilaita ja heidän perheitään tiedottaa asiasta valintaprosessin yhteydessä.

A2-kielen opetus alkaa neljännellä vuosiluokalla ja B2-kielen opetus kahdeksannella vuosiluokalla. B2-latinan opiskelu alkaa kuitenkin jo seitsemännellä vuosiluokalla.

A2-kielen ryhmäkoon tulee olla neljännen luokan alussa vähintään 14 oppilasta. Opetus voidaan oppilasalueen yhteisellä päätöksellä käynnistää pienemmälläkin koulukohtaisella oppilasmäärällä, jos oppilasalueen A2-kielen opiskelijoiden yhteismäärä riittää turvaamaan ko. kielen opiskelun jatkumon perusopetuksen loppuun saakka. Tämän varmistamiseksi saman yläkoulun oppilasalueeseen kuuluvat alakoulut tarkistavat keskenään aloittavien oppilaiden yhteismäärän vuosittain.

Alkavan B2-kielen ryhmän vähimmäiskoko on koulukohtaisesti harkinnanvarainen ja voi vaihdella lukuvuosittain.

Oppilaalla, joka aloittaa A2- tai B2-kielen opiskelun, on oikeus saada opetusta mainitun vaatimustason mukaisesti perusopetuksen loppuun saakka. Oppilaan tulee sitoutua kielen opiskeluun. Kielen opiskelun lopettaminen tai kielen vaihtaminen on mahdollista vain erittäin painavista syistä.

Koulujen tulee tukea oppilaiden kielitietoisuutta ja kulttuurista osaamista. Tämä on mahdollista myös esim. laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä valinnaisaine- ja kerhotarjonnassa.

Tuntijako kieltenopetuksessa:

	3. lk	4. lk	5. lk	6. lk	7. lk	8. lk	9. lk
A1	2	2	3	2	2	2	3
A2	-	2	2	2	2	2	2
B1	-	-	-	2	2	1	1
B2	-	-	-	-	-	2	2

A2-kielen opetusta on kaksi vuosiviikkotuntia kaikilla vuosiluokilla 4 – 9. A2-kieltä opiskellaan vuosiluokilla 4 -7 vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena. Vuosiluokilla 8-9 A2-kieli on valinnaisaineena annettavaa opetusta tai poikkeuksellisesti se voi olla vähimmäistuntijaon ylittävää. Poikkeuksen muihin A2-kieliin muodostaa A2-ruotsi, jota opetetaan vuosiluokilla 4-5 vähimmäistuntijaon ylittävänä, vuosiluokilla 6-9 ensisijaisesti B1-ruotsin asemesta (vuosiluokilla 6-9) ja vasta toissijaisesti valinnaisaineena tai poikkeuksellisesti tuntijaon ylittävänä opetuksena (vuosiluokilla 8-9).

B2-kieltä opiskellaan valinnaisaineena vuosiluokilla 8 ja 9 kaksi vuosiviikkotuntia kummallakin. Jos oppilas opiskelee sekä A2- että B2-kieltä, on osan ko. kielten opiskelusta oltava vähimmäistuntimäärän ylittävää myös vuosiluokilla 8 – 9.

Latina muodostaa poikkeuksen B2-kielistä, koska opiskelu alkaa jo 7. luokalla ja vuosiviikkotunteja on vuosiluokilla 7-9 kullakin 2. Tunnit voivat olla osittain valinnaisaineina opetettavia, osittain vähimmäistuntijaon ylittäviä.

Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan koulussa tarjottavat B2-kielen tavoitteet, sisällöt ja arviointi, ellei kuvausta ole sisällytetty Turun kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan. Kuvaus laaditaan joko koulukohtaisesti tai koulujen yhteistyönä.

4. A2-kielipolut

ETELÄINEN YHTEISTYÖALUE

vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Haarlan koulu	ruotsi, saksa	Luostarivuoren koulu	englanti, ruotsi, saksa
Luostarivuoren ak	englanti, ruotsi		
Wäinö Aaltosen ak	ruotsi, saksa		
vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Ilpoisten koulu	espanja, ruotsi, saksa	Puropellon koulu	espanja, ranska, ruotsi, saksa
Luolavuoren koulu	espanja, ruotsi		

Vähä-Heikkilän koulu	englanti*, espanja, ranska		
----------------------	----------------------------	--	--

ITÄINEN YHTEISTYÖALUE

vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Lausteen koulu	ranska, ruotsi, saksa	Vasaramäen koulu	ranska, ruotsi, saksa
Vasaramäen ak	ranska, saksa		
vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Hannunniitun koulu	espanja, ruotsi, saksa	Nummenpakan koulu	espanja, ruotsi, saksa
Nummenpakan ak	espanja, ruotsi, saksa		
Pääskyvuoren koulu	espanja, ruotsi, saksa		
Varissuon koulu	espanja, ruotsi, saksa, (ranska ja venäjä vain Normaalikoulun kanssa yhdessä)		
vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Katariina ak	espanja, ruotsi, saksa	Katariinan koulu	espanja, ruotsi, saksa

POHJOINEN YHTEISTYÖALUE

vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Jäkärilän koulu	espanja	Turun Lyseon koulu	espanja, ranska, ruotsi
Kärsämäen koulu	espanja, ranska, ruotsi		
Turun Lyseon ak	espanja, ranska, ruotsi		
vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Hepokullan koulu	espanja, saksa	Rieskalähteen koulu	espanja, ruotsi, saksa
Kähärin koulu	ruotsi, saksa		
Raunistulan ak	ruotsi, saksa		

Teräsrautelan koulu	ruotsi, saksa		
vuosiluokat 1.- 6.	kielet	vuosiluokat 7.- 9.	kielet
Aunelan koulu	ranska, venäjä	Topeliuksen koulu	englanti*, espanja, ranska, ruotsi, saksa, venäjä
Pansion koulu	saksa, venäjä		
Topeliuksen ak	espanja, ranska, ruotsi		
vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Moision koulu	espanja, ruotsi	Raunistulan koulu	espanja, ruotsi, saksa
Paattisten koulu	ruotsi, saksa		
vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Puolalan ak	englanti, ranska, saksa	Puolalan koulu	englanti, ranska, saksa
vuosiluokat 1. – 6.	kielet	vuosiluokat 7. – 9.	kielet
Mikaelin koulu	saksa	Mikaelin koulu	saksa

*Eteläisellä yhteistyöalueella sijaitsevan Vähä-Heikkilän koulun A2- englantia opiskelevien oppilaiden kielipolku jatkuu pohjoisella yhteistyöalueella sijaitsevaan Topeliuksen yläkouluun.

Koulut voivat tehdä yhteistyötä A2-kielen opetusryhmien muodostamisessa, mikäli etäisyydet antavat siihen mahdollisuuden.

Tietyn yläkoulun oppilasalueen alakoulut voivat keskenään muodostaa A2-kielen etäopetusryhmän mikäli jatkuvuden takaamiseksi oppilaita on riittävästi. Ryhmä muuttuu lähiopetusryhmäksi yläkouluun siirryttäessä. Yläkoulut voivat keskenään sopia etäopetuksesta tarpeen mukaan, mikäli jonkin A2-kielen ryhmät muutoin jäisivät kohtuuttoman pieniksi.

Kielivalintojen vaikutukset muihin valittaviin aineisiin on kuvattu luvussa 12.3.

Opetuksen järjestämiseen liittyvät muut ratkaisut

Turussa on Opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston päättämiä erikoisluokkia sekä lisäksi koulujen omia painotuksia. Pääsääntöisesti painotusaineiden lisätunnit otetaan taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista sekä valinnaisaineiden tunneista.

Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan painotetun opetuksen tuntijako ja järjestäminen sekä opetuksen tavoitteet, sisällöt ja arviointi.

Koulun opetussuunnitelman ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestäminen kaikilla vuosiluokkakokonaisuuksilla. Se sisältää oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn

ja vastuunjaon sekä työskentelyn monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun ohjausta koskevan yhteistyön, työelämäyhteistyön sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

TURKU
Rieskalähteen koulu

Matematiikan painotetun opetuksen tavoitteet ja sisällöt

7. luokka

MATEMATIIKKA, painotettu opetus

Yhteisenä oppiaineena opiskeltavan matematiikan (3 vvh) lisäksi yksi lisävuosiviikkotunti (1 vvh)

TURKU
Rieskalähteen koulu

Tavoitteet 7. luokka	S	Kuntakohtainen/ Koulukohtainen	L
Merkitykset, arvot ja asenteet			
T1 pitää yllä oppilaan innotusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta	S1- S6	Vahvistetaan myönteisen minäkuvan kasvua matematiikan oppijana.	L1 L3 L5
T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien	S1- S6	Opetellaan vastuullista toimintaa ja harjoitellaan ilmaisemaan näkemys rakentavasti, etsimään ratkaisuja yhteistyössä toisten kanssa sekä pohtimaan erilaisten toimintatapojen oikeutusta eri näkökulmista.	L3 L7
Työskentelyn taidot			
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä	S1- S6	Kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä.	L1 L4
T4 kannustaa oppilasta Harjaantumisen täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti	S1- S6	Harjoitellaan ilmaisemaan mielipiteitä rakentavasti ja toimimaan osaamista soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa.	L1 L3 L4 L5

T5 tukea oppilaan loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä	S1- S6	Rohkaistaan oivaltamiseen ja uuden luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Harjoitellaan ongelmanratkaisutaitoja.	L1 L3 L4 L5 L6
T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan ja sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä	S1- S6	Kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista.	L1 L3 L4 L6
T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä maailmassa	S1- S6	Harjoitellaan soveltamaan matematiikkaa muissa oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa. Opetellaan ymmärtämään matematiikan merkitys kestävästä kehitystä tukevana tiedonalana.	L1- L7
T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun	S1 S2 S4 S5 S6	Harjoitellaan analyttistä tiedonhallinta ja -käsittelytaitoa sekä kriittistä tiedon tarkastelutaitoa monilla eri tavoin.	L1 L4 L5
T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa	S1- S6	Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa luontevasti osana omaa ja ryhmän matematiikan oppimista.	L5
Käsitteelliset ja tiedonalaiset tavoitteet			
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoja ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa	S1 S2 S3	Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin.	L1 L3 L4

T11 ohjata oppilasta kehittämään kykyään laskea peruslaskutoimituksia rationaaliluvuilla	S2	Harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Laajennetaan eksponentin käsite rationaalilukuihin.	L1 L4
T12 tukea oppilasta laajentamaan lukukäsitteen ymmärtämistä reaalitylukuihin	S2	Laajennetaan lukualuetta reaalitylukuihin. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä.	L1 L4
T13 tukea oppilasta laajentamaan ymmärrystään prosenttilaskennassa	S2 S6	Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen.	L1 L3 L6
T14 ohjata oppilasta ymmärtämään tuntemattoman käsite ja kehittämään yhtälönratkaisutaitojaan	S3 S4	Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä. Käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa arkisia tilanteita hyödyntäen.	L1 L4
T15 ohjata oppilasta ymmärtämään muuttujan käsite ja tutustuttaa funktion käsitteeseen. Ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista.	S3 S4	Harjoitellaan muodostamaan lausekkeita ja sieventämään niitä. Perehdytään muuttujan käsitteeseen ja lausekkeen arvon laskemiseen. Syvennetään taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.	L1 L4 L5
T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä	S5	Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin (<i>esim. käyttämällä GeoGebraa tai geolautaa</i>). Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä.	L1 L4 L5

		Harjoitellaan geometrista konstruointia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa pituusmitoilla. Tutustutaan tietotekniikan hyödyntämiseen geometrian opiskelussa. Tutustutaan geometriseen todistamiseen esimerkkien ja harjoitusten avulla.	
T19 ohjata oppilasta määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja laskemaan todennäköisyyksiä	S6	Syvennetään taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.	L3 L4 L5
T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen	S1	Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua (<i>esim. vuokaavioita ja lohkomallia hyödyntäen</i>). Ohjelmoidaan ja harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua. Tutustutaan erilaisiin ohjelmointiympäristöihin.	L1 L4 L5 L6

Painotetussa matematiikan opetuksessa syvennetään matematiikan vuosiluokkaistettuja tavoitteita ja sisältöjä. Se arvioidaan osana matematiikan oppiaineen arviointia. Siitä ei tule erillistä arviota todistukseen.

8. luokka

MATEMATIIKKA, painotettu opetus

Yhteisenä oppiaineena opiskeltavan matematiikan (4 vvh) lisäksi valinnaisista aineista 1 vvh

TURKU
Rieskalähteen koulu

Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
-------------------------	---	---------------------------------	---

Merkitykset, arvot ja asenteet			
T1 pitää yllä oppilaan innotusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta	S1-S6	Vahvistetaan myönteisen minäkuvan kasvua matematiikan oppijana.	L1 L3 L5
T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien	S1-S6	Opetellaan vastuullista toimintaa ja harjoitellaan ilmaisemaan näkemyksiä rakentavasti, etsimään ratkaisuja yhteistyössä toisten kanssa sekä pohtimaan erilaisten toimintatapojen oikeutusta eri näkökulmista.	L3 L7
Työskentelyn taidot			
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä	S1-S6	Kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksia ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä.	L1 L4
T4 kannustaa oppilasta harjaantumisen täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti	S1-S6	Harjoitellaan ilmaisemaan mielipiteitä rakentavasti ja toimimaan osaamista soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa.	L1 L3 L4 L5
T5 tukea oppilaan loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä	S1-S6	Rohkaistaan oivaltamiseen ja uuden luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Kehitetään ongelmanratkaisutaitoja.	L1 L3 L4 L5 L6
T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan ja sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä	S1-S6	Kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista.	L1 L3 L4 L6
T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä maailmassa	S1-S6	Harjoitellaan soveltamaan matematiikkaa muissa oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa. Opetellaan ymmärtämään matematiikan merkitys kestävästä kehityksestä tukevana tiedonalana.	L1- L7

T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun	S1 S2 S3 S4 S5 S6	Harjoitellaan analyttistä tiedonhallinta ja -käsittelytaitoa sekä kriittistä tiedon tarkastelutaitoa monin eri tavoin.	L1 L4 L5
T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintä-tekniologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa	S1- S6	Käytetään tieto- ja viestintätekniologiaa luontevasti osana omaa ja ryhmän matematiikan oppimista.	L5
Käsitteelliset ja tiedonalaiset tavoitteet			
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoja ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitojaan eri tilanteissa	S1 S2	Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin.	L1 L3 L4
T11 ohjata oppilasta kehittämään kykyään laskea peruslaskutoimituksia rationaaliluvuilla	S2	Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista esimerkiksi arkisia tilanteita hyödyntäen.	L1 L4
T12 tukea oppilasta laajentamaan lukukäsitteen ymmärtämistä reaalitylukuihin	S2	Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Tutustutaan kuutiojuuren käsitteeseen.	L1 L4
T13 tukea oppilasta laajentamaan ymmärrystään prosenttilaskennassa	S2 S6	Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Opetellaan laskemaan muuttuneita arvoja, perusarvoja sekä muutos- ja vertailuprosentteja.	L1 L3 L6

T14 ohjata oppilasta ymmärtämään tuntemattoman käsite ja kehittämään yhtälönratkaisutaitojaan	S3 S4	Vahvistetaan ensimmäisen asteen yhtälöiden ratkaisutaitoa ja opetellaan ratkaisemaan vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä.	L1 L4
T15 ohjata oppilasta ymmärtämään muuttujan käsite ja tutustuttaa funktion käsitteeseen. Ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista.	S3 S4	Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua. Harjoitellaan muodostamaan lausekkeitä ja sieventämään niitä. Kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti (<i>esim. arkisia tilanteita hyödyntäen</i>). Tutustutaan suoraan ja käänteiseen verrannollisuuteen. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä.	L1 L4 L5
T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä	S5	Tutustutaan geometriseen todistamiseen esimerkkien ja harjoitusten avulla.	
T17 ohjata oppilasta ymmärtämään ja hyödyntämään suorakulmaisen kolmion ja ympyrään liittyviä ominaisuuksia	S5	Opetellaan käyttämään Pythagoraan lausetta, Pythagoraan lauseen käänteislausetta ja trigonometrisia funktioita (<i>esim. arkisia tilanteita hyödyntäen</i>). Opetellaan kehä- ja keskuskulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen (<i>esim. GeoGebraa hyödyntäen</i>).	L1 L4 L5
T18 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan laskea pinta-aloja ja tilavuuksia	S5	Lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa pinta-alamitoilla. Tutustutaan tietotekniikan hyödyntämiseen geometrian opiskelussa.	L1 L4

T19 ohjata oppilasta määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja laskemaan todennäköisyyksiä	S6	Syvennetään taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiarvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja (<i>esim. taulukkolaskentaohjelmaa käyttämällä</i>). Lasketaan todennäköisyyksiä. Tehdään tilastotutkimus. Tutustutaan kombinaatio-oppiin esimerkiksi tuloperiaatteen, kertoman, permutaatioiden ja variaatioiden kautta.	L3 L4 L5
T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen	S1	Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua. Ohjelmoidaan ja harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua (<i>esim. hyödyntämällä GeoGebraa ja Exceliä ohjelmoinnin harjoittelussa</i>). Tutustutaan erilaisiin ohjelmointiympäristöihin.	L1 L4 L5 L6

Painotetussa matematiikan opetuksessa syvennetään matematiikan vuosiluokkaistettuja tavoitteita ja sisältöjä. Se arvioidaan osana matematiikan oppiaineen arviointia. Siitä ei tule erillistä arviota todistukseen.

9. luokka

MATEMATIIKKA, painotettu opetus

Yhteisenä oppiaineena opiskeltavan matematiikan (4 vvh) lisäksi valinnaisista aineista 1 vvh

TURKU
Rieskalähteen koulu

Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
Merkitykset, arvot ja asenteet			

T1 pitää yllä oppilaan innotusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta	S1-S6	Vahvistetaan myönteisen minäkuvan kasvua matematiikan oppijana.	L1 L3 L5
T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien	S1-S6	Opetellaan vastuullista toimintaa ja harjoitellaan ilmaisemaan näkemyksiä rakentavasti, etsimään ratkaisuja yhteistyössä toisten kanssa sekä pohtimaan erilaisten toimintatapojen oikeutusta eri näkökulmista.	L3 L7
Työskentelyn taidot			
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä	S1-S6	Kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksia ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä.	L1 L4
T4 kannustaa oppilasta harjaantumisen täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti	S1-S6	Harjoitellaan ilmaisemaan mielipiteitä rakentavasti ja toimimaan osaamistaan soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa.	L1 L3 L4 L5
T5 tukea oppilaan loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä	S1-S6	Rohkaistaan oivaltamiseen ja uuden luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Syvennetään ongelmanratkaisutaitoja.	L1 L3 L4 L5 L6
T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan ja sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä	S1-S6	Kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista.	L1 L3 L4 L6
T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä maailmassa	S1-S6	Harjoitellaan soveltamaan matematiikkaa muissa oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa. Opetellaan ymmärtämään matematiikan merkitys kestävässä kehitystä tukevana tiedon alana.	L1- L7
T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun	S1 S4 S6	Harjoitellaan analyttistä tiedonhallinta ja -käsittelytaitoa sekä kriittistä tiedon tarkastelutaitoa monin eri tavoin.	L1 L4 L5

T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa	S1- S6	Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa luontevasti osana omaa ja ryhmän matematiikan oppimista.	L5
Käsitteelliset ja tiedonalaiset tavoitteet			
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoja ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa	S1 S2	Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin.	L1 L3 L4
T11 ohjata oppilasta kehittämään kykyään laskea peruslaskutoimituksia rationaaliluvuilla	S2	Varmennetaan peruslaskutoimitusten hallintaa rationaaliluvuilla.	L1 L4
T12 tukea oppilasta laajentamaan lukukäsitteen ymmärtämistä reaalitylukuihin	S2	Hyödynnetään aikaisemmin opittuja taitoja.	L1 L4
T13 tukea oppilasta laajentamaan ymmärrystään prosenttilaskennassa	S2 S6	Vahvistetaan prosenttilaskutaitoa.	L1 L3 L6
T14 ohjata oppilasta ymmärtämään tuntemattoman käsite ja kehittämään yhtälönratkaisutaitojaan	S3 S4	Ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti. Tutustutaan laajemmin toisen asteen yhtälöihin ja epäyhtälöihin. Tutustutaan itseisarvoyhtälöihin ja niiden kuvaajiin.	L1 L4
T15 ohjata oppilasta ymmärtämään muuttujan käsite ja tutustuttaa funktion käsitteeseen. Ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista.	S3 S4	Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Varmennetaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua. Harjoitellaan muodostamaan lausekkeitä ja sieventämään niitä. Kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti.	L1 L4 L5

		Tutustutaan binomikaavaan ja sen käyttöön. Tutustutaan yhdistettyihin funktioihin. Laajennetaan funktion käsite ohjelmointiin.	
T17 ohjata oppilasta ymmärtämään ja hyödyntämään suorakulmaisen kolmion ja ympyrään liittyviä ominaisuuksia	S5	Sovelletaan Pythagoraan lausetta ja trigonometrisia funktioita.	L1 L4 L5
T18 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan laskea pinta-aloja ja tilavuuksia	S5	Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita (<i>esim. hyödyntämällä 3D-mallinnusohjelmia</i>). Opetellaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa tilavuusmitoilla.	L1 L4
T19 ohjata oppilasta määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja laskemaan todennäköisyyksiä	S6	Syvennetään taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.	L3 L4 L5
T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen	S1	Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua. Ohjelmoidaan ja harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia.	L1 L4 L5 L6

Oppilaiden yhdenvertaisuuden vuoksi myös painotetussa opetuksessa oppilaiden suoriutumista arvioidaan perusopetuksen päättyessä suhteessa valtakunnallisiin tavoitteisiin ja osaamisen tason määrittämisessä käytetään päättöarvioinnin kriteerejä.

Ohjaussuunnitelma liitteenä. Liite 3

4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

TURKU **Rieskalähteen koulu**

Rieskalähteen koulussa yhteinen suunnittelu tapahtuu pääosin suunnittelupäivänä lukuvuoden alkaessa, suunnitelmaa täydennetään lukuvuoden mittaan osana koulutyötä. Lukuvuosisuunnitelmassa täsmentyvät lukuvuoden tavoitteet, painopisteet ja lukuvuoden toiminnassa tarpeelliset yhdessä suunnittelun käytänteet. Oppilaat osallistetaan suunnitteluun lukuvuoden alussa ja lukuvuoden aikana luokkatuntien avulla. Huoltajat osallistetaan esimerkiksi Wilman, vanhempainiltojen ja vanhempainfoorumien/vanhempainyhdistyksen avulla. Lukuvuoden päätteeksi ja sen aikana toimintaa arvioidaan yhdessä osallisten kanssa.

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

TURKU **Rieskalähteen koulu**

Oppilaskuntatoiminta Rieskalähteen koulussa

Oppilaskuntatoiminnan tavoite on tarjota yksi tärkeä kanava oppilaiden osallisuudelle. Toiminta vahvistaa aktiiviseen kansalaisuuteen tarvittavia valmiuksia ja asenteita. Näitä valmiuksia ovat kyky ja uskallus ilmaista itseään, myös eri välinein, pohtia toiminnan tarkoitusta ja ottaa osaa julkiseen keskusteluun, neuvotella rakentavasti ja hyväksyä erilaisuutta.

Rieskalähteen koulun kaikki oppilaat ovat oppilaskunnan jäseniä. Kukin luokka valitsee syyslukukaudella luottamusoppilaan ja hänelle varajäsenen oppilaskuntaan. Tätä edeltää koko koululle yhteinen informaatiotilaisuus oppilaskunnan tavoitteista ja toiminnasta. Muut mahdolliset toimintamuodot, kuten tukioppilastoiminta, tukevat osallisuutta.

Oppilaskunnan hallitus toimii vuorovaikutuksessa rehtorin ja koulun henkilöstön kanssa. Toimintaa kehitetään vuosittaisen oppilaskunnan hallituksen toimintasuunnitelman avulla.

Oppilaskunnan hallitus valitaan vaaleilla. Hallitukselle tulee valita ainakin puheenjohtaja, sihteeri ja tiedottaja. Oppilaskunnan edustajat osallistuvat tarvittaessa opettajainkokouksiin ja KOR-kokouksiin. Hallitus tekee vuorovaikutteista yhteistyötä Nuorisovaltuuston kanssa.

Luokan luottamusoppilaan rooli linkkinä oppilaskunnan ja luokan välillä korostuu luokkatunneilla. Hän osallistuu luokan tiedottamiseen koulun ja oppilaskunnan tapahtumista, ja toisaalta vie luokan toiveet ja ehdotukset oppilaskunnan käsiteltäviksi.

Oppilaan osallisuus korostuu luokkatunneilla ja oppilaskuntatoiminnassa.

Luokkatuntien järjestämisen periaatteet Rieskalähteen koulussa

Rieskalähteen koulussa luokkatunnit ovat jokaisen oppilaan osallisuuden kanava ja mahdollisuus vaikuttaa koulun yhteisiin asioihin. Luokkatunneilla käsiteltävät asiat koskevat koulun toimintakulttuuria, vuosiluokkaan ja ikätasoon sidottuja teemoja ja oppilaiden tärkeiksi kokemia aiheita. Luokkatunneilla kaikilla on mahdollisuus tulla kuulluksi. Tämän mahdollistaa esimerkiksi työskentely pienissä ryhmissä luokan sisällä ja vaihtelevien työtapojen käyttäminen. Luokkatunneilla oppilaat oppivat vaikuttamista, demokraattista päätöksentekoa, kuuntelemista, oman mielipiteen ilmaisemista ja toisten mielipiteiden huomioon ottamista.

Luokanohjaajat toteuttavat luokkatunnit yhteistyössä muiden opettajien ja oppilaiden kanssa. Teemoissa huomioidaan koulun vuosittainen lukuvuosisuunnitelmaan kirjattu painopistealue. Luokkatunneilla käsiteltyjä aiheita ja oppilaiden mielipiteitä kuullaan tarpeen mukaan oppilaskunnassa, opettajakouksissa ja KOR-kouksissa.

TURKU **Rieskalähteen koulu**

Rieskalähteen koulun toimintakulttuuri

Toimintakulttuurin tavoite

- On edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestäväää elämäntapaa sekä taata yhteisöllinen, turvallinen ja tasa-arvoinen työympäristö kaikille osapuolille.

Toimintakulttuurin toimijat

- opettajat
- koulun muu henkilöstö
- oppilaat
- huoltajat
- muut yhteistyökumppanit

Toimintakulttuurin ilmeneminen

- Aikuisten tapa toimia välittyä oppilaalle, jotka näin voivat omaksua kouluyhteisön arvoja, asenteita ja tapoja, mikä tukee toimintakulttuurin tavoitteiden saavuttamista.
- Toimintakulttuuri ilmenee yhteisön käytännöissä, joihin kaikki koulun toimijat sitoutuvat. Rieskalähteen koulun toimintaa varten on laadittu opas järjestyssääntöineen ja ohjeineen.

Osallisuus

- Opettajien ja koulun muun henkilöstön osallisuudesta huolehditaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi koulun sisällä toimivien erilaisten työryhmien toimesta.
- Oppilaiden ja huoltajien osallisuudesta huolehditaan esimerkiksi oppilaskuntatoiminnan, vanhempainfoorumien ja kyselyjen sekä mahdollisuuden mukaan vanhempainyhdistyksen avulla.

Viestintä

- kodin ja koulun välinen sähköinen tiedotusjärjestelmä
- koulun sisäiset tiedotuskanavat
- mahdollisuuksien mukaan sosiaalisen median kanavat

Toimintakulttuuri ajasta ja paikasta riippumattoman oppimisen tukena

- Tieto- ja viestintäteknologiaa / verkkopalveluja hyödynnetään opiskelussa. Oppilailla on näin mahdollisuus palata opiskeltaviin aiheisiin koulun ulkopuolella tietokoneella, tabletilla tai matkapuhelimen sovelluksella.

Toimintakulttuurin arviointi

- Lukuvuoden aikana arvioidaan toimintakulttuurin toteutumista yhteisesti koulun toimijoiden kesken.

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulun oppimisympäristöjen kehittämisen tavoitteet

Rieskalähteen koulussa laajennetaan oppimisympäristöjä oppiainerajoja ylittäviksi ja koulun ulkopuoliseen yhteiskuntaan suuntautuvaksi niin fyysisesti kuin digitaalisestikin.

Yhteistyön ja muun käytännön toteutus (monialaiset oppimiskokonaisuudet välineenä toteuttamiseen)

MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET

Tavoitteet

Tavoitteena on, että oppilaiden on mahdollista ymmärtää opiskeltavien asioiden välisiä suhteita ja keskinäisiä riippuvuuksia sekä jäsentää niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi. Tämä tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten ja ympäristön kanssa niin, että oppilaat itse kokevat osallistuvansa tiedon yhteisölliseen rakentamiseen.

Toteuttamistavat

Rieskalähteen koulussa tunnistetaan yhtymäkohtia eri oppiaineiden välillä. Opetusta eheytetään mm. opiskelemalla kahdessa tai useammassa oppiaineessa samoja teemoja eri näkökulmista. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi tuomalla yhteisten teemojen opiskelu ajallisesti lähekkäin. Pyrkimyksenä on, että oppilaat saavat mahdollisuuden opiskella erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä ja työskennellä useiden eri aikuisten kanssa. Voidaan järjestää tilaisuuksia (tarkennetaan lukuvuosisuunnitelmassa), joissa käsitellään yhteistä teemaa kokonaisuutena ja kootaan yhteen opitut asiat.

Oppimiskokonaisuus voi sisältää toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäivän, kampanjan tai opintokäyntejä koulun ulkopuolelle.

Mahdollisuuksien mukaan projektiin otetaan mukaan myös koulun ulkopuolisia toimijoita.

Eri aineiden opettajat suunnittelevat projektin yhdessä.

Yhteistyö ja käytännön työ (monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa)

http://blog.edu.turku.fi/ops2016/files/2013/08/Monialaisen-oppimiskokonaisuuden-lomake_TV_150316.pdf

Vuosittain toteutetaan kaksi monialaista oppimiskokonaisuutta

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus

Rieskalähteen koulussa tiedustellaan vuosittain oppilailta ja huoltajilta ideoita monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteiksi, sisällöiksi ja työskentelytavoiksi. Asia esitellään oppilaille syksyn ensimmäisellä luokkatunnilla. Luokkatunnin jälkeen asia esitellään huoltajille vanhempainillassa tai Wilman välityksellä.

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulun työtavat tukevat monipuolisesti opetuksen tavoitteita, kuntakohtaisesti painotettavia laaja-alaisia tavoitteita sekä koulun omia painopisteitä ja vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa tarkentuvia lukuvuosittavoitteita. Työtavoissa huomioidaan myös arvioinnissa esille tuleva oppilaan mahdollisuus osoittaa monipuolisesti tavoitteiden mukaista osaamista.

Lukuvuosisuunnitelmaa tehtäessä huomioidaan työtapojen tavoitteet ja lukuvuoden alkupuolella toimintaa suunnitellaan siten, että otetaan huomioon Rieskalähteen koulussa toimijat eli oppilaat, huoltajat, opettajat ja muu henkilöstö. Koulun toimijoilta tiedustellaan ideoita monipuolisten työtapojen toteuttamiseksi. Monipuolisista työtavoista ja niiden ideoinnista keskustellaan syksyn ensimmäisellä luokkatunnilla. Monipuolisista työtavoista keskustelu on luonteva osa opetusta.

5.2 Yhteistyö

TURKU
Rieskalähteen koulu

Huoltajien ja koulun välinen yhteistyö Rieskalähteen koulussa

Huoltajan ja koulun yhteistyöllä on suuri merkitys oppilaan koulunkäynnin, opiskelun ja uravalinnan ohjauksessa. Opetuksen, oppimisen ja ohjauksen kannalta on merkittävää saada oppilaasta kokonais käsitys, osana perhettään, harrastuksiaan ja mielenkiinnonkohteitaan, jotta esim. koulunkäynti sujuu ja opiskelun, uran ja ammatinvalinnan ohjaus tuo tulosta. Kontakti huoltajaan on tärkeää, sillä se tiivistää yhteiseen päämäärään pyrkimistä oppilaan parhaaksi.

Vanhempainyhdistys

Koulu edistää vanhempainyhdistyksen syntymistä ja toimintaa. Vanhempainyhdistyksen tarkoituksena on edistää oppilaiden, huoltajien ja koulun välistä yhteistoimintaa, tukea koteja ja koulua niiden pyrkimyksissä luoda oppilaille hyvä oppimis- ja kasvu ympäristö sekä edistää heidän tasapainoista, monipuolista kehitystään. Vanhempainyhdistyksen tehtävänä on lujittaa yhteisöllisyyttä kodin ja koulun välillä ja tuoda esille huoltajien kannanottoja koulua ja kasvatusta koskevissa kysymyksissä.

Huoltajaillat ja muu yhteistyö huoltajien kanssa

Seitsemännen luokan ensimmäisen huoltajaillan tavoitteena on tutustuminen opetus-, ohjaus- ja tukihenkilöstöön, toimintaan ja opiskeluun yläkoulussa.

Yläkoulun ensimmäisen syksyn aikana huoltajilla on mahdollisuus keskustella luokanohjaajan kanssa henkilökohtaisesti (kehityskeskustelut).

7. luokan toisen huoltajaillan teemana on arviointi yläkoulussa ja valinnaisaineet.

Rieskalähteen koulussa tammi-helmikuussa järjestettävä 8. luokan huoltajailta on yhdistetty teemallinen, esimerkiksi nuoren kasvuun liittyvä, ja valinnaisaineilta.

9. luokan huoltajaillat liittyvät jatko-opintojen hakuun ja niistä on vastuussa oppilaanohjaaja.

Loka-marraskuun ilta on vain huoltajille ja siinä toisen asteen edustajat esittelevät opintoja ja oppilaanohjaaja kertoo käytännön järjestelyistä.

Toinen huoltajailta on sekä huoltajille että oppilaille ja siinä toisen asteen opiskelijat kertovat toisen asteen opinnoista. Lisäksi oppilaanohjaaja kertoo yhteishaun käytännön toimenpiteistä.

TURKU
Rieskalähteen koulu

Siirtymävaiheen yhteistyö kuudennelta vuosiluokalta seitsemännelle vuosiluokalle

- yläkouluesittely 6. luokan oppilaille ja huoltajille (koko opettajakunta)
- opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömien tietojen siirtämiseen liittyvät palaverit (oppilaanohjaaja, erityisopettaja, erityisluokanopettaja/luokanopettaja/luokanohjaaja)
- yläkouluun tutustumispäivä (päivä suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä tukioppilaiden kanssa)

- ryhmäytymispäivä 7. luokan alussa (päivä suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä tukioppilaiden kanssa)

Siirtymävaiheet kuvataan tarkemmin koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulun suunnitelma kasvatuskeskustelusta ja kurinpidollisten keinojen käytöstä

Kasvatuskeskustelu

Rieskalähteen koulussa kasvatuskeskustelu (KAKE) on ensisijainen keino puuttua epäasialliseen tai häiritsevään käytökseen. Kasvatuskeskustelu on suositeltavaa käydä pienempien ja ei-toistuvien rikkeiden yhteydessä. Epäasiallisuuksien toistuessa useasti käytetään kurinpidollisena keinona jälki-istuntoa.

Kasvatuskeskustelu käydään, jos oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestyssääntöjä, menettelee vilpillisesti, kohtelee muita epäkunnioittavasti tai loukkaavasti. Kasvatuskeskusteluun oppilaan määrää tilanteeseen puuttunut opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelun pitää siihen määrännyt opettaja, rehtori taikka lukuvuosisuunnitelmassa nimetty KAKE-opettaja mahdollisimman pian. Keskustelu kestää enintään kaksi tuntia ja tilanteen mukaan siihen osallistuu kaksi opettajaa.

Kasvatuskeskustelu kirjataan koulun käyttämään sähköiseen tiedotusjärjestelmään, esimerkiksi Wilmaan, jolloin tieto välittyy myös huoltajalle. Huoltaja kutsutaan keskusteluun mukaan, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Jälki-istunto

Mikäli kasvatuskeskustelut ovat tehottomia tai rikkeen laatu niin edellyttää, oppilas voidaan määrätä jälki-istuntoon. Jälki-istunto ja oppilaan kuuleminen kirjataan sähköiseen tiedotusjärjestelmään, jolloin tieto välittyy huoltajalle. Jälki-istunto voi kestää korkeintaan kaksi tuntia kerrallaan. Tilanteen ja harkinnan mukaan sen aikana voidaan oppilaalla teettää rikkomukseen liittyviä tehtäviä.

Tunnilta poistaminen

Opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi opetustilasta. Opettaja kirjaa opetustilasta poistamisen sähköiseen tiedotusjärjestelmään.

Muut kurinpitotoimet

Rehtori voi evätä oppilaalta opetukseen osallistumisen loppupäivän ajaksi, mikäli perusopetuslaissa kuvatut yksityiskohdat täyttyvät. Päätös kirjataan.

Kasvatuskeskustelujen ja jälki-istuntojen osoittautuessa tehottomiksi puuttumiskeinoiksi annetaan oppilaalle kurinpitorangeistuksena kirjallinen varoitus. Myös erityisen raskauttava teko johtaa kirjalliseen varoitukseen. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori noudattaen asiaan liittyvää lainsäädäntöä.

Oppilaan erottaminen määräajaksi on voimakkain kurinpitorangeistus ja voidaan käyttää, jos muut kurinpitokeinot ja kirjallinen varoitus ovat osoittautuneet tehottomiksi. Asian valmistelee rehtori ottaen huomioon määräaikaiseen erottamiseen liittyvän lainsäädännön. Päätöksen määräaikaisesta erottamisesta tekee kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaosto.

Suunnitelmasta tiedottaminen

Opettajat perehdytetään Rieskalähteen koulun kurinpitomenettelyihin lukuvuoden alussa suunnittelupäivänä. Menettelyt löytyvät myös koulun sähköisestä tiedotusjärjestelmästä (tiedotteet tai käytänteet) Oppilaiden kanssa suunnitelmaa käsitellään luterilaisilla ja tarvittaessa muutoin yhdessä sopivalla tavalla. Lisäksi huoltajien kanssa suunnitelmaa käsitellään vanhempainilloissa.

Suunnitelman arviointi

Koulun henkilöstö, oppilaat ja huoltajat arvioivat suunnitelmaa sekä sen toteutumista ja vaikuttavuutta lukuvuosittain ja tarvittaessa sitä päivitetään.

Rieskalähteen koulun lukuvuosisuunnitelmassa voidaan täsmentää yllä mainittua suunnitelmaa.

6.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulun opintojen aikainen arviointi

Perustuu annettuihin tavoitteisiin ja kriteereihin. Jokaisella vuosiluokalla on oppiaineittain vuosiluokkaistetut tavoitteet. Oppiaineen opiskelun päättyessä arvioidaan oppilaan osaamista suhteessa oppiaineen päättövaiheessa asetettuihin tavoitteisiin huomioiden päättöarvioinnille laaditut ~~hyvän~~ osaamisen kriteerit.

Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaan tiedossa. Arviointiperusteista käydään oppilaiden kanssa ryhmäkeskustelua ennen oppimista, sen aikana ja oppimisen päätteeksi. Yhteinen arviointikeskustelu on luonteva osa työskentelyä. Opettaja saa keskustelusta tärkeää palautetta oman työn kehittämiseen kunkin ryhmän kanssa.

Oppimisprosessin aikainen arviointi on formatiivista arviointia. Opettaja arvioi oppilaan tavoitteiden saavuttamista. Oppilaalle mahdollistetaan erilaisia tapoja osoittaa osaamistaan ja työskennellä

tavoitteiden saavuttamiseksi. Arviointi ei perustu pelkkiin kokeisiin, testeihin tai oppimisen lopputulokseen, vaan myös työskentely ja siihen liittyvä osaaminen ovat osa arviointia. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja.

Oppilas arvioi itsearviointina oppimisprosessiaan kirjallisesti ja/tai suullisesti opettajan kanssa. Oppilaita ohjataan antamaan ja ottamaan vastaan vertaisarviointi tavoitteiden ja hyvien työtapojen saavuttamiseksi.

Opettaja koostaa tietoa ja antaa palautetta oppilaan edistymisestä eri osa-alueissa ja oppimistilanteissa. Oppilasta ohjataan sekä itsenäisesti että ryhmässä arvioimaan työnsä tuloksia suhteessa sovittuihin tavoitteisiin ja työtapoihin.

6.3 Arvioinnin kohteet

TURKU
Rieskalähteen koulu

Käyttäytymisen arviointi

Arvosanojen kuvaus

10 Erinomainen

- oppilas käyttäytyy esimerkillisesti ja vaikuttaa positiivisesti muihin oppilaisiin ja oppimistilanteisiin
- oppilas toimii rakentavasti oman ryhmänsä ja kouluyhteisön parhaaksi erilaisissa tilanteissa ja käy koulua säännöllisesti

9 Kiitettävä

- oppilas käyttäytyy asiallisesti, ja vastuuntuntoisesti sekä toimii rehellisesti ja luotettavasti
- oppilas toimii myönteisesti kouluyhteisössä ja kannustaa omalla käytöksellään muita
- ottaa vastuuta ympäristöstään
- oppilas on omatoiminen kouluasioiden hoidossa ja käy koulua säännöllisesti

8 Hyvä

- oppilas käyttäytyy pääsääntöisesti asiallisesti ja vastuuntuntoisesti sekä toimii rehellisesti ja luotettavasti
- oppilas toimii pääsääntöisesti myönteisesti kouluyhteisössä, ottaa huomioon muut ihmiset ja ymmärtää vastuunsa ympäristöstä
- oppilas ymmärtää pääsääntöisesti sääntöjen ja ohjeiden merkityksen sekä noudattaa niitä ja käy säännöllisesti koulua

7 Tyydyttävä

- oppilas käyttäytyy yleensä asiallisesti ja vastuuntuntoisesti
- oppilas pyrkii käyttäytymään myönteisesti koulu yhteisössä ja ottamaan huomioon ympäristönsä
- oppilas ymmärtää sääntöjen ja ohjeiden merkityksen, mutta noudattaa niitä vaihtelevasti ja käy melko säännöllisesti koulua

6 Kohtalainen

- oppilaalla on vaikeuksia käyttäytyä asiallisesti ja vastuuntuntoisesti
- oppilas suhtautuu usein välinpitämättömästi kanssaihmiin ja koulu ympäristön viihtyvyyteen
- oppilaalla on vaikeuksia noudattaa sääntöjä ja hänen koulunkäyntinsä on usein epäsäännöllistä

5 Välttävä

- oppilaan käyttäytyminen edellyttää jatkuvaa puuttumista ja ohjausta
- oppilas suhtautuu välinpitämättömästi kanssaihmiin ja koulu ympäristöönsä
- oppilas laiminlyö sääntöjä ja koulunkäynti on epäsäännöllistä

4 Hylätty

- oppilas ei ole koulun kasvatus- ja kurinpitotoimenpitein ojennettavissa

6.4.1 Arviointi lukuvuoden aikana

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulussa

Keväisin annetaan lukuvuositoldistus 7. ja 8. luokkalaisille. Väliarviointi (todistus) tehdään syyslukukauden lopussa. Vaihtoehtoisesti suuntaa antava väliarviointi tehdään syyslukukauden lopussa Wilmassa, yhdeksäsluokkalaisten väliarviointi soveltuvin osin jo päättöarvioinnin kriteereillä.

~~Sanallista arviointia voidaan käyttää seitsemäsluokkalaisille, käyttäen tavoitekuvauksia. Muilla luokkasteilla sanallinen arviointi on numeroarviointia täydentävää, päättötodistusta lukuun ottamatta. Oppilaat, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytetty kieli, voidaan arvioida sanallisesti. Päättöarviointi on numeerinen.~~

Oppilaat saavat lukuvuosittain väliarvioinnin sekä lukuvuositoldistuksen. Lisäksi opettaja käy arviointikeskusteluja oppilaiden kanssa lukuvuoden aikana. Opettaja antaa tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa kyseisessä oppiaineessa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointikeskustelu

sisältää ohjaavaa palautetta (tavoitteet, mitä opittu, miten edistää oppimista ja oppimista tukevia työtapoja). Arviointikeskustelun lisäksi arviointipalautetta voidaan antaa Wilman tai sähköpostin kautta, puhelimitse tai opettaja voi pyytää huoltajan ja oppilaan keskustelemaan kouluun.

Opettaja kertoo alkavan lukukauden alussa oppilaille oman oppiaineensa tavoitteista, sisällöistä ja arvioinnista. Monialaisten opintokokonaisuuksien arviointi täydentyy soveltuvin osin oppiaineittain. Oppilasta ja huoltajaa on tiedotettava, kun kyse on päättöarvioinnista (koskee vuosiluokkia 7-9). Oppilaille ja huoltajille voidaan tiedottaa arvioinnista sähköisen järjestelmän, kuten Wilman avulla.

6.4.3 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulussa

Ennen kuin oppilaalle annetaan arvosana 4 (hylätty) tuetaan häntä koulussa yleisen tuen keinoilla. Tarvittaessa oppilaalle annetaan tehostettua tai erityistä tukea. Yhden osa-alueen hylätty suoritus voidaan kompensoida muiden osa-alueiden hyväksytyillä suorituksilla. Jos oppilaalla on arvosana 4 (hylätty) väliarvioinnissa, luokanohjaaja selvittää lisätuen tarpeen yhdessä oppilaan, aineenopettajan ja erityisopettajan kanssa. Oppilaalle tarjottava tuki kirjataan oppimissuunnitelmaan.

Oppilaalle, jolla vuosiluokan oppimäärän suorittamisen ennakoitaan tulevan hylätyksi, tulee antaa ilmoitus niistä arvosanoista, joista arvosanaksi on tulossa 4 (hylätty). Ilmoitus tulee antaa oppilaalle ja huoltajalle riittävän ajoissa, viimeistään lukukauden puolivälin jälkeen. Ilmoituksessa tulee olla mainittuna oppiaineet, joista on ennakoitavissa hylätty arvosana tai selvitys siitä, miksi oppimäärän ennakoitaan tulevan hylätyksi sekä kutsua tarvittaessa huoltaja tapaamiseen. Luokanohjaaja yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa suunnittelevat, miten vuosiluokan oppimäärä on mahdollista suorittaa hyväksytysti huomioiden oppilaan monipuoliset mahdollisuudet osoittaa osaamisensa. Oppilaalle ja huoltajalle selvitetään, mitä seurauksia on, jos oppiaineen oppimäärän suorittaminen arvioidaan hylätyksi.

Oppilaalla, jolla on arvosana 4 (hylätty) lukuvuosittodistuksessa, tulee antaa mahdollisuus arvosanan korottamiseen joko ennen lukuvuoden päättymistä tai erikseen sovittuna ns. ehtolaispäivänä.

7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteellä poissaoloihin liittyvät käytänteet noudattavat kaupungin opetussuunnitelmaa. Huoltajia tiedotetaan poissaolokäytänteistä Wilmassa olevalla tiedotteella ja syksyn ensimmäisessä

vanhempainillassa. Luokanohjaaja vastaa uusien oppilaiden huoltajien perehdyttämisestä poissaolokäytänteisiin.

7.1.1 Ohjaus tuen aikana

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulussa tiedonsiirrosta vastaa rehtori.

7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana

TURKU
Rieskalähteen koulu

Oppilaan tuki Rieskalähteellä

Rieskalähteen koulussa käytetään kolmiportaisen tuen mallia, joka on kuntakohtaisen opetussuunnitelman liitteenä. Malli esitellään huoltajille 7. luokan vanhempainillassa.

Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä Wilman avulla. Tarvittaessa huoltajiin ollaan yhteydessä puhelimitse tai sovitaan huoltajatapaaminen.

Tavoitteena on oppilaan koulunkäynnin ja hyvinvoinnin tukeminen yhteistyössä kodin kanssa. Kotien kanssa tehtävää yhteistyötä ohjaa mahdollisimman varhaisen vaiheen puuttuminen oppilaan mahdollisiin koulunkäynnin haasteisiin.

7.3.1 Pedagoginen arvio

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulussa oppimissuunnitelman lukitsee erityisluokanopettaja/luokanohjaaja.

7.4 Erityinen tuki

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulun yhteydessä toimivat Turun pohjoisen alueen pienluokat. Pienluokan oppilaat osallistuvat täysipainoisesti Rieskalähteen koulun arkeen ja toimintaan. Pienluokan oppilaat integroituvat yleisopetukseen aina, kun opiskelu muun opetuksen yhteydessä on oppilaan edun mukaista. Yhteistyöluokka määräytyy jokaisen oppilaan kohdalla tilannekohtaisesti. Yhteistyöluokan valinnassa otetaan huomioon oppilaan lukujärjestys, koulunkäyntiä tukevat luokkakaverit sekä yhteistyöluokan oppilasmäärä ja oppitunneilla tarjolla oleva tuki. Yleensä pienluokan oppilas aloittaa opiskelun yhteistyöluokassa muutamassa oppiaineessa. Mikäli opiskelu yleisopetuksessa onnistuu tavoitteiden mukaisesti, oppilas voi siirtyä yhteistyöluokkaan kokeilujaksolle kaikissa oppiaineissa. Onnistuneen kokeilun päätteeksi oppilas siirtyy opiskelemaan yleisopetukseen ja jatkaa koulunkäyntiä yhteistyöluokalla yläkoulunsa loppuun asti.

7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulussa HOJKSin lukitsee erityisluokanopettaja/luokanohjaaja.

7.5.1 Tukiopetus

TURKU
Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulussa opettaja ilmoittaa oppilaalle tukiopetuksen ajankohdan ja sisällöt ja tiedottaa tarvittaessa huoltajaa. Aloite tukiopetukseen voi tulla myös oppilaalta tai huoltajalta. Annettu tukiopetus kirjataan oppilastietojärjestelmään kuten Wilma. Koulussa järjestetään tarpeen ja resurssien mukaan oppilaille omakielistä opetusta (OMO) ja maahanmuuttajien tuettua opetusta (MATU).

Jos koululla on käytettävissä OMO-opettajia, omakielistä opetusta voidaan järjestää samanaikaisopetuksena, pienryhmä- tai yksilöopetuksena. Sitä annetaan joko oppilaan oppituntien aikana tai niiden ulkopuolella. Omakielisen opetuksen tavoitteena on tukea perusopetuksessa käytettävien käsitteiden omaksumista ja ilmiöiden ymmärtämistä.

Maahanmuuttajien tuettu opetus (MATU) on suomen kielen ja eri oppiaineiden opetusta suomeksi oppilaille, joiden kehittyvää opiskelukieltä tarvitsee tukea. MATU-opetusta järjestetään pääsääntöisesti oppilaan omassa koulussa. Sitä voidaan järjestää samanaikaisopetuksena, pienryhmäopetuksena tai yksilöopetuksena. MATU-opetusta voivat antaa kaikkien aineiden opettajat omassa oppiaineessaan ja/tai erillinen MATU-opettaja yhteistyössä aineenopettajien kanssa.

7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus

TURKU Rieskalähteen koulu

Rieskalähteen koulussa erityisopettajat yhdessä aineenopettajien kanssa suunnittelevat ja sopivat toimintatavoista. Lukuvuoden alussa keskitytään yhteisopettajuuteen ja joustaviin ryhmittelyihin.

Lukuvuoden alussa erityisopettajat sopivat vastualueet luokittain.

Oppilaan opiskelu osa-aikaisessa erityisopetuksessa: sovitaan opiskelujakson pituus, sisällöt ja tavoitteet yhdessä aineenopettajan kanssa. Myös oppilaan arviointi tapahtuu yhteistyössä aineenopettajan kanssa. Erityisopettaja kirjaa Wilmaan oppilaalle annetun osa-aikaisen erityisopetuksen.

12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

8. luokka

MUSIIKKI

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (1+2vvh)

TURKU Rieskalähteen koulu

Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan	S1- S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia. Opetellaan huolehtimaan soittimista ja muista välineistä.	L2 L7

musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä			
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1-S4	Lauletaan monipuolisesti. Tehdään ääniharjoituksia äänenmurros huomioon ottaen. Harjoitellaan tervettä äänenkäyttöä. Kokeillaan 2-äänistä laulua.	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	S1-S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia. Harjoitellaan nuotinlukua. Kehitetään soitotaitoa.	L2
T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemiseen ja ilmaisuun	S1-S4	Tanssitaan. Tehdään improvisointiharjoituksia liikkuen.	L2
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1-S4	Kuunnellaan suomalaista kansanmusiikkia ja musiikkia muista kulttuureista. Analysoidaan musiikkivideoita ja elokuvamusikkia. Harjoitellaan aktiivista ja keskittynyttä musiikin kuuntelua.	L2
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	S1-S4	Tutustutaan musiikkitekologiaan (<i>esim. GarageBand</i>).	L1 L2 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S1-S4	Tutustutaan suomalaiseen kansanmusiikkiin ja musiikkiin muissa kulttuureissa. Perehdytään musiikin ja median yhteyksiin. Opiskellaan musiikin historiaa.	L2 L4
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen	S1-S4	Tutustutaan musiikin peruskäsitteisiin.	L4

musiikin käsitteitä ja terminologiaa			
T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin	S1-S4	Soitetaan, lauletaan, kuunnellaan ja keskustellaan. Perehdytään koko lukuvuoden ja jokaisen oppitunnin tavoitteisiin. Asetetaan tavoitteita ja tehdään itsearviointia.	L1

Valinnaiset musiikin tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavan musiikin opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen. Päättöarvosana annetaan viimeisen suorituksen perusteella.

9. luokka

MUSIIKKI

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (0+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1-S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia. Opetellaan huolehtimaan soittimista ja muista välineistä.	L2 L7
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1-S4	Lauletaan monipuolisesti. Tehdään ääniharjoituksia äänenmurros huomioon ottaen. Harjoitellaan tervettä äänenkäyttöä. Kokeillaan 2-äänistä laulua.	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	S1-S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia. Harjoitellaan nuotinlukua. Kehitetään soitotaitoa.	L2

T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemiseen ja ilmaisuun	S1-S4	Tanssitaan. Tehdään improvisointiharjoituksia liikkuen.	L2
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1-S4	Kuunnellaan suomalaista kansanmusiikkia ja musiikkia muista kulttuureista. Analysoidaan musiikkivideoita ja elokuvamusiiikkia. Harjoitellaan aktiivista ja keskittynyttä musiikin kuuntelua.	L2
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	S1-S4	Tutustutaan musiikkitekologiaan (esim. GarageBand).	L1 L2 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S1-S4	Tutustutaan suomalaiseen kansanmusiikkiin ja musiikkiin muissa kulttuureissa. Perehdytään musiikin ja median yhteyksiin. Opiskellaan musiikin historiaa.	L2 L4
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa	S1-S4	Tutustutaan musiikin peruskäsitteisiin.	L4
T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin	S1-S4	Soitetaan, lauletaan, kuunnellaan ja keskustellaan. Perehdytään koko lukuvuoden ja jokaisen oppitunnin tavoitteisiin. Asetetaan tavoitteita ja tehdään itsearviointia.	L1

Valinnaiset musiikin tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavan musiikin opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen. Päätösarvosana annetaan viimeisen suorituksen perusteella.

8. luokka

KUVATAIDE

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (0+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu			
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S2	Tutkitaan, arvioidaan ja tulkitaan lähiympäristöä sekä kerrotaan siitä kuvataiteellisin keinoin. Harjaannutaan kuvataiteelliseen työskentelyyn yksilö-, pari ja ryhmätyötapojen kautta.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään	S3	Analysoidaan, dokumentoidaan ja tutkitaan visuaalisesti tai kirjoittaen kuvataiteen teoksia tai -ilmiöitä.	L2 L4 L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1	Tehdään monipuolisesti media- tai kuvataiteellisia teoksia omista havainnoista ja ajatuksista. Kehitetään itseilmaisua prosessiluonteisessa työskentelyssä.	L2 L3 L4 L5
Kuvallinen tuottaminen			
T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 S2	Rohkaistaan oppilasta luovaan monipuoliseen kuvailmaisuun. Syvennetään taitoja tutustumalla ja hyödyntämällä taidetietolähteitä internetissä, Suomessa ja maailmalla. Tutustutaan plastisen sommittelun tekniikoihin omassa työskentelyssä.	L2 L3 L5 L6
ohjata oppilasta kokeilemaan uusia tekniikoita omassa työskentelyssä (3d, valokuvaus,			

digiteknikat, puu, massat jne)			
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä	S2	Tutkitaan ja hyödynnetään oman ja yhteisen työskentelyn kautta ympäristön kuvaviestejä.	L1 L2 L3 L5
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	S1	Pohditaan ja tulkitaan jotain Turun ympäristössä tai mediassa olevaa tapahtumaa tai ilmiötä.	L1 L2 L4 L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta			
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä ohjata oppilasta itsenäiseen digitaalisen dokumentoinnin tapoihin	S2	Analysoidaan ja kirjoitetaan omista ja toisten kuvataiteellisista töistä.	L1 L2 L4 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S3	Tutustutaan Turun, Suomen ja maailman taidehistoriaan ja aikalaistaiteeseen.	L1 L4 L5 L6
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S3	Tehdään museo- ja taidenäyttelyvierailuja syventämään ja tukemaan omaa työskentelyä.	L1 L2 L5 L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen			
T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin	S2	Keskustellaan taiteen vaikutuksista. Tutkitaan ja keskustellaan taidehistorian ilmiöistä (esim. 1900-luvun taidesuunnat).	L3 L4 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen	S1	Tutkitaan oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Nimetään taiteen ilmiöitä.	L1 L2 L4 L7

moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla			
--	--	--	--

Tämä valinnainen kahden vuosiviikkotunnin kuvataide katsotaan kuvataiteen syventäviksi opinnoiksi ja se arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arvioita todistukseen. Tämän valinnaisen kuvataiteen suoritus voi korottaa kaikille yhteisen kuvataiteen numeroa.

9. luokka

KUVATAIDE

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (0+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu			
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S2	Tutkitaan, arvioidaan ja tulkitaan lähiympäristöä sekä kerrotaan siitä kuvataiteellisin keinoin.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään	S3	Analysoidaan, dokumentoidaan ja tutkitaan visuaalisesti tai kirjoittaen kuvataiteen teoksia tai -ilmiöitä.	L2 L4 L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1	Tehdään monipuolisesti media- tai kuvataiteellisia teoksia omista havainnoista ja ajatuksista. Kehitetään itseilmaisua ja oman kulttuuri-identiteetin rakentumista omassa työskentelyssä.	L2 L3 L4 L5
Kuvallinen tuottaminen			

T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 S2	Rohkaistaan oppilasta luovaan monipuoliseen kuvailmaisuun. Syvennetään taitoja tutustumalla ja hyödyntämällä taidetietolähteitä internetissä, Suomessa ja maailmalla. Tutustutaan nykytaiteen tekniikoihin omassa ilmaisussa.	L2 L3 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä	S2	Tutkitaan ja hyödynnetään oman ja yhteisen työskentelyn kautta ympäristön kuvaviestejä.	L1 L2 L3 L5
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	S1	Pohditaan ja tulkitaan jotain Turun ympäristössä tai mediassa olevaa tapahtumaa tai ilmiötä.	L1 L2 L4 L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta			
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä ohjata oppilasta tulkitsemaan omia ja toisten kuvataiteellisia tuotoksia	S2	Analysoidaan ja kirjoitetaan omista ja toisten kuvataiteellisista töistä.	L1 L2 L4 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S3	Tutustutaan Turun, Suomen ja maailman taidehistoriaan ja aikalaistaiteeseen.	L1 L4 L5 L6
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S3	Tehdään museo- ja taidenäyttelyvierailuja syventämään ja tukemaan omaa työskentelyä.	L1 L2 L5 L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen			
T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa	S2	Keskustellaan taiteen vaikutuksista.	L3 L4 L6 L7

kulttuurissa ilmeneviin arvoihin			
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	S1	Tutkitaan oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Nimetään taiteen ilmiöitä.	L1 L2 L4 L7

Tämä valinnainen kahden vuosiviikkotunnin kuvataide katsotaan kuvataiteen syventäviksi opinnoiksi ja se arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arvioita todistukseen. Tämän valinnaisen kuvataiteen suoritus voi korottaa kaikille yhteisen kuvataiteen numeroa.

8. luokka

KÄSITYÖ

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (0+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi	S2-S5	Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia.	L2 L3

T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	S1-S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Muotoilu: Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	L1
T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita	S1-S5	Innovointi: Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.	L4 L6

		Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan	S1-S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Tutustutaan laajemmin käsityön erilaisiin koneisiin ja valmistusmenetelmiin. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	L2 L4
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6	Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan sekä arvioidaan työn vaaroja ja riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	L3 L6
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja	S1-S5	Innovointi: Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.	L5

viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa		Muotoilu: Perekdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7	Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä.	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävää elämäntapaa	S8	Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen edistäjänä arjessa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä.	L1 L4 L7

Tämä valinnainen kahden vuosiviikkotunnin käsityö katsotaan käsityön syventäviksi opinnoiksi ja se arvioidaan osana tätä opetusta. Siitä ei tule erillistä arvosanaa todistukseen. Tämän valinnaisen käsityön suoritus voi korottaa kaikille yhteisen käsityön numeroa.

9. luokka

KÄSITYÖ

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (0+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi	S2- S5	Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia.	L2 L3
T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	S1- S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Muotoilu: Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja.	L1

		Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita	S1-S5	Innovointi: Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	L4 L6
T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista	S1-S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen.	L2 L4

ja teknologista ilmaisuun		Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6	Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan sekä arvioidaan työn vaaroja ja riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	L3 L6
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa	S1-S5	Innovointi: Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.	L5

		Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä tukea oppilaan jatko-opintojen suuntautuneisuutta erilaisilla työmenetelmillä	S7	Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämaiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä.	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa	S8	Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäjänä arjessa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä.	L1 L4 L7

Tämä valinnainen kahden vuosiviikkotunnin käsityö katsotaan käsityön syventäviksi opinnoiksi ja se arvioida osana tätä opetusta. Siitä ei tule erillistä arvosanaa todistukseen. Tämän valinnaisen käsityön suoritus voi korottaa kaikille yhteisen käsityön numeroa.

8. luokka

LIIKUNTA

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (3+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen / koulukohtainen	L
Fyysinen toimintakyky			

T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen. Pyritään vahvistamaan liikunnallista elämäntapaa.	L1 L2
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4
T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Kehitetään tasapaino- ja liikkumistaitoja useissa eri liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä. Hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja monipuolisesti.	L3
T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Kehitetään välineenkäsittelytaitoja sekä yhdistetään ja sovelletaan niitä useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.	L3
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	Opetellaan arvioimaan ohjatusti omaa fyysistä toimintakykyä (<i>esim. valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seuranta-järjestelmän Move!-n avulla</i>). Pohditaan fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitystä omalle hyvinvoinnille. Harjoitellaan ohjatusti fyysisiä ominaisuuksia kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys. Kartutetaan liikunnan harrastamiseen tarvittavia tietoja ja taitoja.	L3
T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä	S1	Harjoitellaan vesiliikuntaa, pelastautumis- ja vedestäpelastamistaitoja. Ei kuulu valinnaisliikunnan tavoitteisiin.	L3

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	Kuunnellaan ja noudatetaan annettuja ohjeita. Toimitaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioden.	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Osataan ilmaista omia tunteita toiset huomioon ottaen. Toimitaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Autetaan ja kannustetaan muita oppilaita. Harjoitellaan kohteliasta, ystävällistä ja vastuullista käytöstä tasapuolisesti kaikkia kohtaan.	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	Noudatetaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa. Kannetaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Suunnitellaan oppisisältöjä. Kiinnitetään huomiota asialliseen tunteiden ilmaisuun erilaisissa tilanteissa.	L2 L6 L7
Psyykinen toimintakyky			
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	Toimitaan itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Ponnistellaan pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä	S3	Kehitetään liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta. Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä. Kiinnitetään huomiota omiin vahvuuksiin ja onnistumisiin. Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia.	L1 L2
T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	Pohditaan fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia. Syvennetään tietoa hyvinvoinnista ja liikunnan vaikutuksista elämään.	L3
T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta	S3	Kokeillaan eri liikuntamuotoja mahdollisuuksien mukaan (<i>esim. hyödyntäen Mihi-toimintaa</i>). Pohditaan omaa kiinnostuneisuutta eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.	L1 L3

hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia		Tutustutaan oman lähiympäristön tarjoamiin harrastusmahdollisuuksiin.	
--	--	---	--

Valinnaiset liikuntatunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavan liikunnan opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen. Valinnaisen liikunnan avulla oppilas voi vaikuttaa nostavasti tai laskevasti kaikille yhteisen liikunnan arviointiin.

9. luokka

LIIKUNTA

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (2+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen / koulukohtainen	L
Fyysinen toimintakyky			
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen. Pyritään vahvistamaan liikunnallista elämäntapaa.	L1 L2
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4
T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Osataan käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä. Hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja monipuolisesti.	L3

T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Osataan käyttää tarkoituksenmukaisesti liikuntavälineitä sekä yhdistää ja soveltaa käsittelytaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.	L3
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	Osataan arvioida omaa fyysistä toimintakykyä. Ymmärretään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille. Harjoitellaan ohjatusti fyysisiä ominaisuuksia kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys. Kartutetaan liikunnan harrastamiseen tarvittavia tietoja ja taitoja.	L3
T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä	S1	Kehitetään taitoa uida, pelastautua ja pelastaa vedestä. Ei kuulu valinnaisliikunnan tavoitteisiin.	L3
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	Kuunnellaan ja noudatetaan annettuja ohjeita. Toimitaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioden.	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Toimitaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Autetaan ja kannustetaan muita oppilaita. Harjoitellaan kohteliasta, ystävällistä ja vastuullista käytöstä tasapuolisesti kaikkia kohtaan.	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	Noudatetaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa. Kannetaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Suunnitellaan oppisisältöjä. Kiinnitetään huomiota asialliseen tunteiden ilmaisuun erilaisissa tilanteissa.	L2 L6 L7
Psyykinen toimintakyky			

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	Toimitaan itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Ponnistellaan pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä	S3	Kehitetään liikunnan kautta myönteistä minäkuva. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta. Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä. Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia. Kiinnitetään huomiota omiin vahvuuksiin ja onnistumisiin.	L1 L2
T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	Pohditaan fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia. Syvennetään tietoa hyvinvoinnista ja liikunnan vaikutuksista elämään.	L3
T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia	S3	Kokeillaan eri liikuntamuotoja mahdollisuuksien mukaan (<i>esim. hyödyntäen Mihi-toimintaa</i>). Pohditaan omaa kiinnostuneisuutta eri liikuntalajeihin osana itsearviointia. Tutustutaan oman lähiympäristön tarjoamiin harrastusmahdollisuuksiin.	L1 L3

Valinnaiset liikuntatunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavan liikunnan opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen. Valinnaisen liikunnan avulla oppilas voi vaikuttaa nostavasti tai laskevasti kaikille yhteisen liikunnan arviointiin.

8. luokka

KOTITALOUS

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (0+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L

8. luokka			
Käytännön toimintataidot			
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Asetetaan tavoitteita toiminnalle ja arvioidaan omaa oppimista.	L3
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen	S1 S2	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Tutustutaan arjessa tarvittaviin ja käytettäviin tarkoituksenmukaisiin aineisiin, laitteisiin, välineisiin ja työtapoihin. Otetaan opiskelussa huomioon kalenterivuoden juhlat. Laajennetaan ruoka-aineiden, laitteiden ja työvälineiden tuntemusta samalla työtapoja monipuolistaen.	L2 L3
T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävästi ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan ja edistetään ruoanvalmistus- ja leivontataitoja ottamalla huomioon paikallisia, alueellisia ja globaaleja ajankohtaisia aiheita. Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan. Laajennetaan tuntemusta paikallisesta ja perinteisestä suomalaisesta ruokakulttuurista nykyaikaan päivitettyinä. Laajennetaan tietämystä omien ruokavalintojen vaikutuksista hyvinvointiin eri tilanteissa. Toteutetaan puhtaanapitomenetelmiä kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.	L3 L4 L5 L7 L2
T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Vahvistetaan työskentelyn sujuvuutta ajankäyttö huomioiden.	L1 L3 L6 L2
T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomioita käytettävissä oleviin voimavaroihin	S1 S2 S3	Pohditaan ruokaan ja syömiseen liittyviä valintoja ja tottumuksia ruokaturvallisuuden, ruokaketjun, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Arvioidaan asumiseen ja kotitalouteen liittyviä palveluita. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Tarkastellaan oman toiminnan vaikutusta turvallisessa työskentelyssä ja toimintaympäristössä.	L3 L5 L7 L1
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot			

T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua sekä rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa	S1 S2 S3	Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Pohditaan vertaisryhmän ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin.	L1 L2 L6 L7
T7 aktivoida oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä	S1 S2 S3	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Syvennetään suomalaisen ruokakulttuurin tuntemusta sekä tarkastellaan monikulttuurisuuden vaikutusta siihen.	L2 L3 L1
T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä.	L3 L6 L7
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa	S1 S2 S3	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.	L2 L6 L7
Tiedonhallintataidot			
T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana	S1 S2 S3	Perehdytään kodin teknologisoituvaa arkeen ja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen kotitalouden toiminnassa. Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Harjoitellaan median tarjoaman tiedon kriittistä tarkastelua.	L1 L4 L5
T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä	S1 S2 S3	Pohditaan kodin puhtaanapitoa menetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti. Harjoitellaan ohjeiden soveltamista ja muokkaamista ryhmän tarpeita vastaaviksi.	L4 L5 L7

T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä	S1 S2 S3	Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Harjoitellaan omien mielipiteiden ilmaisua ja muiden huomioimista valintatilanteissa. Harjoitellaan toimintaa muuttuvissa ryhmissä ja tilanteissa.	L1 L2 L6
T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Pohditaan omien valintojen vaikutusta ympäristöön ja taloudenpitoon.	L1 L7

Valinnaiset kotitalouden tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavan kotitalouden opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen. Päättöarvosana annetaan viimeisen suorituksen perusteella.

9. luokka

KOTITALOUS

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (0+2vvh)

 TURKU Rieskalähteen koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen + koulukohtainen	L
Käytännön toimintataidot			
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Asetetaan tavoitteita toiminnalle ja arvioidaan omaa oppimista.	L3
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen	S1 S2	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Tutustutaan arjessa tarvittaviin ja käytettäviin tarkoituksenmukaisiin aineisiin, laitteisiin, välineisiin ja työtapoihin. Huomioidaan kalenterivuoden juhlia toiminnassa. Syvennetään ruoka-aineiden, laitteiden ja työvälineiden tuntemusta edelleen työtapoja monipuolistaen.	L2 L3
T3 ohjata ja rohkaista oppilasta	S1 S2 S3	Harjoitellaan ja edistetään ruoanvalmistus- ja leivontataitoja ottamalla huomioon paikallisia, alueellisia ja globaaleja ajankohtaisia aiheita.	L3 L4

valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävästi ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa		Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan. Syvennetään kansainvälisten ruokakulttuurien tuntemusta omaa kulttuuri-identiteettiä unohtamatta. Toteutetaan puhtaanapitomenetelmiä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	L5 L7 L2
T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Vahvistetaan omatoimista suunnittelua ja työskentelyä	L1 L3 L6
T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomioita käytettävissä oleviin voimavaroihin	S1 S2 S3	Pohditaan ruokaan ja syömiseen liittyviä valintoja ja tottumuksia ruokaturvallisuuden, ruokaketjun, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Arvioidaan asumiseen ja kotitalouteen liittyviä palveluita. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä.	L3 L5 L7
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot			
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua sekä rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa	S1 S2 S3	Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Pohditaan vertaisryhmän ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin.	L1 L2 L6 L7
T7 aktivoida oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä	S1 S2 S3	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Laajennetaan ruokakulttuurin tuntemusta.	L2 L3

T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä.	L3 L6 L7
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa	S1 S2 S3	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.	L2 L6 L7
Tiedonhallintataidot			
T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana rohkaista oppilasta median tarjoaman tiedon kriittiseen tarkasteluun	S1 S2 S3	Perehdytään kodin teknologisoituvaan arkeen ja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen kotitalouden toiminnassa. Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.	L1 L4 L5
T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä	S1 S2 S3	Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti.	L4
T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä rohkaista oppilasta omien mielipiteiden ilmaisemiseen ja muiden huomioimiseen valintatilanteissa	S1 S2 S3	Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä.	L1 L2 L7

T13 ohjata oppilasta kestäväään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja	S1	Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.	L1
	S2		L7
	S3		

Valinnaiset kotitalouden tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavan kotitalouden opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen. Valinnaisen kotitalouden avulla oppilas voi vaikuttaa nostavasti tai laskevasti kaikille yhteisen kotitalouden arviointiin.

12.2 Valinnaiset aineet

Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan oppilaille vuosittain tarjottavat koulukohtaiset valinnaiset aineet. Suunnitelmassa määritellään valinnaisen aineen nimi ja laajuus sekä vuosiluokat, joilla kutakin valinnaista ainetta tarjotaan ja miten vuosiviikkotunnit jaetaan vuosiluokittain. Lisäksi kuvataan kunkin valinnaisen aineen tavoitteet, sisällöt vuosiluokittain ja arviointi sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet.

Koulun lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan oppilaille tarjottavat mahdollisesti vuosittain vaihtuvat koulukohtaiset valinnaiset aineet. Suunnitelmassa määritellään valinnaisen aineen nimi ja laajuus sekä vuosiluokat, joilla kutakin valinnaista ainetta tarjotaan ja miten vuosiviikkotunnit jaetaan vuosiluokittain. Lisäksi kuvataan kunkin valinnaisen aineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain ja arviointi sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet.

Liite 1. Oppimisen tuki

Oppilaat ovat aktiivisesti mukana oppimisen ja opetusjärjestelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Tukimuotojen sopivuutta ja riittävyttä arvioidaan säännöllisesti oppilaiden, huoltajien, opettajien ja muun henkilökunnan yhteistyönä. Tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan tai yhden tukimuodon tarpeesta useamman tukimuodon tarpeeseen. Näitä tukimuotoja käytetään sekä yleisen, tehostetun että erityisen tuen aikana.

- osa koulun arkea
- jokaisen opettajan työstä
- toimitaan heti, kun tuen tarve huomataan
- ehkäisee oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia

Opetuksen eriyttäminen ja joustavat ryhmittelyt

Yhteistyö

Opetuksen strukturointi

Ohjaus

Ryhmässä käytetään monipuolisia työtapoja, esim. toiminnallisuutta, eri aistien käyttöä, kokemusallisuutta ja vuorovaikutteisuutta.

Ryhmän opetus suunnitellaan ryhmän vahvuuksia ja yksilökohtaisia oppilastuntemusta hyödyntäen, esim. seulantatiedot.

Eriytetään opiskeltavan teeman laajuutta ja/tai syvyyttä; esim. erilaiset tehtävät/kotitehtävät.

Eriytetään opiskelun rytmiä ja/tai etenemistä.

Eriytetään osaamisen näyttömahdollisuuksia; esim. lisäaika kokeissa, suulliset kokeet, kokeiden suorittaminen erillisessä tilassa tai muut vaihtoehtoiset tavat osoittaa osaamistaan.

Ryhmitellään oppilaat joustavasti esim. rinnakkaisluokkien kesken. Käytetään apuna työjärjestysten palkittamista.

Tukiopetus toteutetaan huomioiden monipuoliset ja yksilölliset menetelmät, materiaalit, ajankäyttö ja ohjaus.

Omakielinen opettaja tukee luokassa, pienryhmässä tai yksilöllisesti.

Oppilaanohjaaja ohjaa luokassa, pienryhmässä ja yksilöllisesti.

Eriyisopettaja tukee monimuotoisesti luokassa, pienryhmässä ja yksilöllisesti.

Avustaja tukee ja kannustaa omatoimisuuteen luokassa, pienryhmässä ja yksilöllisesti.

Toteutetaan ennaltaehkäisevää ja suunnitelmallista koulun oppilashuoltotyötä, johon osallistuvat omalta osaltaan kaikki koulussa työskentelevät.

Oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvää asiaa käsitellään aina ensisijaisesti oppilaan kanssa.

Wilma-viestintä käytetään monipuolisesti kannustamaan ja tukemaan oppimista. Viestintä perustuu pedagogiseen harkintaan. Kiinnitetään jatkuvasti huomiota oppilaan säännölliseen koulunkäyntiin.

Tiivistetään yhteistyötä kodin kanssa määräajaksi.

Järjestetään huoltaja – oppilaspalaveri, jossa sovitaan oppilaskohtaiset tavoitteet, toimenpiteet, vastuut ja seuranta.

Kannustetaan vertaistukeen; toinen oppilas, tukioppilas tai oma pienryhmä luokassa.

Arvioidaan oppilaan tilannetta toisten oppilasta opettavien opettajien kanssa.

Konsultoidaan erityisopettajaa.

Toteutetaan yhteisopettajuutta monipuolisesti.

Opettaja konsultoi oppilashuollon asiantuntijoita (kuraattori, lääkäri, psykologi, terveydenhoitaja).

Oppilas saa tukea oppilashuollon asiantuntijoilta.

Tunnin/päivän/jakson ohjelma ja tavoitteet käydään läpi oppilaiden kanssa.

Luodaan oppimisympäristö, joka tukee keskittymistä oppimiseen.

Havainnollistetaan opittavia asioita monipuolisesti.

Opittavia asioita mallinnetaan, konkretisoidaan ja liitetään aikaisemmin opittuun.

Toimintaohjeita yksinkertaistetaan ja tehtäviä pilkotaan.

Lisätään työskentelytapoja.

Läksyt merkitään taululle tai Wilmaan.

Opettaja tai avustaja auttaa läksyjen merkitsemisessä esim. läksyvihkoon.

Tarkistetaan kirjojen ja opiskeluvälineiden mukanaolo päivän päätteeksi.

Käytetään oppimissuunnitelmaa soveltuvin osin esim. tavoitteiden, vastuiden, sopimusten yms. selkiyttämiseksi.

Oppimissuunnitelmassa voi kuvata myös pidemmälle edistyneen oppilaan oppimisaloihin syventämistä ja laajentamista.

Vahvistetaan ryhmän yhteisöllistä toimintaa, yhteenkuuluvuutta ja kaikkien osallisuutta luokan/koulun toimintaan.

Työskentelyn tueksi sovitaan oppilaiden kanssa yhteistyössä selkeät säännöt. Säännöistä pidetään kiinni ja niiden sopivuutta arvioidaan säännöllisesti.

Ryhmässä kiinnitetään huomiota kannustavaan ja hyväksyvään ilmapiiriin.

Oppilaiden vahvuudet nostetaan esiin. Opettaja tukee oppimista ja motivaatiota kannustavan palautteen ja ohjauksen avulla.

Oppilaat arvioivat oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisensa edistymistä.

Opettaja ohjaa, opettaa, tukee ja vahvistaa.

Opettaja ohjaa ryhmää toimimaan niin, että sen sisäinen vuorovaikutus edistää oppimista.

Opetellaan kannustavaa vertaisarviointia ja arvioidaan säännöllisesti myös opetusjärjestelyjä.

Keskustellaan oppilaan kanssa kahden kesken koulunkäynnin tavoitteista, oppilaan oppimiseen liittyvistä vahvuuksista ja kehityshaasteista.

Järjestetään ennakkoavaa tukiopetusta muun tukiopetuksen ohella.

Omakielinen opettaja ohjaa.

Ohjataan oppilasta läksykerhoon tai muuhun läksytukeen koulussa.

Eriyisopettaja ohjaa kannustavasti ja monimuotoisesti.

Järjestetään kasvatuskeskusteluja.

Liite 2. Tuen tasot

Tuen tasojen kuvaus

TURKU SIVISTYSTOIMIALA

PERUSOPETUS / erityisopettajat, YTE-neuvojat, Vääni 2013

Liite 3. NÄIN LIIKUTAAN TUEN PORTAILLA (YTE)

Tuki jaetaan kolmeen portaaseen:

1. Yleinen tuki

Tuki on tilapäistä ja ennaltaehkäisevää.

2. Tehostettu tuki

Oppilaalla oppimissuunnitelma, tuki on jatkuvaa/säännöllistä.

3. Erityinen tuki

Oppilaalla HOJKS ja erityisen tuen päätös.

Tuen määrä ja monipuolisuus kasvaa noustessa YTE-portaikossa.

Tuen seurantalistassa on kuvattu tukimuotoja, joita annetaan kaikilla tuen portailla. Lista löytyy ohjeiden lopusta.

Tuen portailla ei voi hypätä portaan yli (esim. yleisestä tuesta ei voi siirtyä suoraan erityiseen tukeen).

Opettaja merkitsee Wilmaan oppilaalle antamansa tuen (tuki-sivulla).

Päivämäärällä merkitään seuraavat tuet; ennakoiva tukiopeetus ja tukiopeetus, huoltajapalaverit, kasvatuskeskustelu ja kehityskeskustelu oppilaan kanssa, koulukuraattorin/koulupsykologin/terveydenhoitajan antama tuki ja tapauskohtaisessa MAR –ryhmässä selvitetään oppilaan tilannetta.

Ajanjaksolla merkitään seuraavat tuet, läsykerho, muu tuki, omakielisen opettajan antama tuki, osavastuu erityisopetus ja tehostettu yhteistyö kodin kanssa.

2 Pedagogiset asiakirjat tehdään Wilmaan (pedagoginen arvio, oppimissuunnitelma, pedagoginen selvitys ja henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma HOJKS). Uuden pedagogisen asiakirjan tekemisen Wilmaan aloittaa luokanohjaaja. (Pedagogisissa asiakirjoissa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia. Suunnitelmiin kirjataan ainoastaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot.)

☑ Oppilashuollon asiantuntijat (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja ja/tai lääkäri) käsittelevät (perusopetuslaki 16 a §) pedagogiset arviot ja pedagogiset selvitykset.

YLEINEN TUKI

Yleisen tuen perustana on jokaisen oppilaan oikeus saada laadukasta opetusta, ohjausta ja tukea.

☐ Oppilasta tuetaan tukilistan tukimuodoilla (ohjeen lopussa). ☐ Mikäli yleisen tuen tukimuodot eivät riitä, tehdään pedagoginen arvio.

☐ Pedagogisen arvion aloittaa luokanohjaaja. Arvion tekemiseen osallistuvat erityisopettaja, aineenopettajat sekä tarvittava oppilashuoltohenkilöstö. Pedagogisen arvion laatimisessa ovat oppilas ja huoltaja mukana (ohjeet lomakkeessa).

☒ Valmis arvio käydään läpi huoltajien ja oppilaan kanssa. Rehtori tekee päätöksen oppilaan siirtämisestä tehostettuun tukeen tai yleisen tuen jatkamisesta. Kun päätös on tehty, rehtori lukitsee arvion. Pedagogisen arvion valmistumisesta pitää lähettää tieto rehtorille, jotta hän tietää lukita sen.

 Pedagoginen arvio näkyy Wilmassa huoltajille sekä arvion laatijoille.

☑ Siirryttäessä tehostettuun tukeen laaditaan oppilaalle oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelman aloittaa luokanohjaaja. Suunnitelman tekemiseen osallistuvat erityisopettaja, aineenopettajat sekä tarvittava oppilashuoltohenkilöstö. Luokanohjaaja lukee oppimissuunnitelman.

🔍 Mikäli oppilas siirretään tehostetusta tuesta takaisin yleiseen tukeen; tehdään uusi pedagoginen arvio.

TEHOSTETTU TUKI

Tehostettua tukea annetaan, kun yleinen tuki ei riitä. Tukimuodot ovat samoja kuin yleisen tuen aikana, mutta toteutus on suunnitelmallisempaa, vahvempaa ja monimuotoisempaa. Tehostetussa tuessa oppilas tarvitsee säännöllistä tai samanaikaisesti useita tukimuotoja.

☐ Rehtori tekee päätöksen tehostettuun tukeen siirtämisestä pedagogisen arvion perusteella. Tehostetussa tuessa olevalla oppilaalla pitää olla laadittuna oppimissuunnitelma.

☐ Luokanohjaaja aloittaa oppimissuunnitelman laatimisen välittömästi pedagogisen arvion lukitsemisen jälkeen.

☐ Oppimissuunnitelma laaditaan yhteistyössä aineenopettajan ja erityisopettajan kanssa. Suunnitelman laatimiseen osallistuvat oppilas ja huoltaja.

☐ Oppimissuunnitelma näkyy Wilmassa huoltajille sekä arvion laatijoille. Asiakirjan voi piilottaa muilta opettajilta laittamalla rastin kohtaan piilotettu muilta opettajilta. ☐ Luokanohjaaja lukitsee oppimissuunnitelman, jonka jälkeen siihen voi täydentää seuranta-kohtaa. Asiakirjan muita osia ei voi muokata. ☐ Luokanohjaaja sekä oppimissuunnitelman laatijat seuraavat tehostetun tuen toteutumista.

☐ Oppimissuunnitelma arvioidaan/tarkistetaan vähintään kerran lukuvuodessa ja/tai aina tuen tarpeen muuttuessa.

☐ Mikäli arvioinnissa todetaan, että tehostettua tukea jatketaan, tehdään oppilaalle uusi oppimissuunnitelma ("kopioi" Wilmassa). Tällöin uuteen oppimissuunnitelmaan kopioituu kaikki tiedot vanhasta ja tarvittaessa tietoja muokataan ja muutetaan. Uuden oppimissuunnitelman kanssa toimitaan, kuten ensimmäisenkin; tavataan huoltajat, ja luokanohjaaja lukitsee asiakirjan.

☐ Mikäli arvioinnissa todetaan, että oppilas ei enää tarvitse tehostettua tukea tehdään uusi pedagoginen arvio, joka käsitellään samoin kuin edellä.

ERITYINEN TUKI

Erityistä tukea annetaan oppilaalle, jolle tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu muilla tukitoimilla.

☐ Jos tehostettu tuki ei riitä, tarvitaan erityisen tuen päätös, jota varten tehdään pedagoginen selvitys Wilmaan.

☐ Selvityksen aloittaa luokanohjaaja. Selvitys tehdään moniammatillisena yhteistyönä ja sitä tarvittaessa täydennetään asiantuntijalausunnolla. Laadittaessa kuullaan oppilasta ja hänen huoltajiaan.

☐ Pedagoginen selvitys käsitellään moniammatillisesti ja rehtori lukitsee asiakirjan käsittelyn jälkeen. Rehtorille pitää lähettää tieto pedagogisen selvityksen valmistumisesta, jotta hän tietää lukita sen.

☐ Perusopetuksen erityispalvelupäällikkö saa automaattisesti lukitun pedagogisen selvityksen Wilmasta. Selvityksen perusteella hän tekee päätöksen oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta. Päätöksessä selvitetään erityisen tuen antamisen lisäksi oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, avustajapalvelut, muut palvelut sekä tarvittaessa opetuksen poikkeava järjestäminen.

☐ Päätös tarkistetaan aina kun tuen tarpeessa ja määritellyissä järjestelyissä tapahtuu muutoksia.

☐ Kun oppilaalla on erityisen tuen päätös, laaditaan hänelle henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma HOJKS. HOJKS laaditaan pedagogisen selvityksen pohjalta yhteistyössä opettajien, oppilaan ja huoltajien kanssa. Mukana voi olla myös muita asiantuntijoita.

☐ Oppimäärän yksilöllistäminen edellyttää erityisen tuen päätöstä. Oppimäärä yksilöllistetään vasta, kun oppilaalle on määritelty oppiaineen erityiset painoalueet, eikä hän tuesta huolimatta saavuta hyväksyttyä arvosanaa (vähintään 5). Jokaisesta yksilöllistetyistä oppiaineista määritellään tavoitteet, sisällöt ja arviointitavat HOJKS:ssa. Yksilöllistetty oppiaine merkitään todistukseen tähdellä*.

☐ HOJKS laaditaan välittömästi erityisen tuen päätöksen jälkeen.

☐ Opettaja, huoltaja ja oppilas tekevät HOJKS:in. Hyväksytyn HOJKS:in kanssa toimitaan samoin kuin OPPIMISSUUNNITELMA:n kanssa.

☐ HOJKS tarkistetaan/arvioidaan vähintään kerran lukuvuodessa.

☐ Jos oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea tehdään uusi pedagoginen selvitys, joka käsitellään ja rehtori lukitsee selvityksen. Rehtorille lähetetään erikseen tieto pedagogisen selvityksen valmistumisesta, jotta hän tietää lukita sen. Tämän jälkeen perusopetuksen erityispalvelupäällikkö tekee hallinnollisen päätöksen erityisen tuen päättymisestä. Päätös kirjataan Wilmaan, ja oppilas siirretään tehostettuun tukeen.

Liite 4. Ohjaussuunnitelma

RIESKALÄHTEN KOULUN OHJAUSSUUNNITELMA

vuosiluokilla 7-9

1. TAVOITTEET

Ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen, kasvun ja kehityksen tukemiseksi.

Vuosiluokilla 7-9: Yhteisön jäsenenä kasvaminen

- ohjataan jokaista oppilasta edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvalmiuksiaan
- autetaan oppilaita hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen
- selkeytetään opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta
- laajennetaan oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista
- kehitetään oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen siirtymävaiheissa sekä työuran siirtymissä
- ohjataan oppilaita käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita
- vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintojaan koskevassa päätöksenteossa

- tarjotaan oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin
- yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa
- edistetään opintojen loppuun saattamista
- tuetaan siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

2. TYÖN- JA VASTUUNJAKO

Koulun ohjaustoimintaan osallistuvat kaikki ohjaus- ja opetustyötä tekevät henkilöt.

Ohjauksen keskeiset tehtävät ovat

- oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen,
- opiskelutaitojen ja oppimisen ohjaus ja
- elämän suunnittelun ja uravalinnan ohjaus.

Erityisluokanopettaja ja luokanohjaaja

Kaikkien opettajien tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä. Tämän lisäksi opettajien vastuulla on oppilaan oppimisen ja opiskelun ohjaus. He huolehtivat oppilaiden koulunkäynnin sujumisesta. He seuraavat luokan ilmapiiriä, luovat luokkaansa myönteistä yhteishenkeä ja puuttuvat mahdollisiin ristiriitoihin ja kiusaamiseen viipymättä. He seuraavat luokan tuntimerkintöjä Wilmasta ja tukevat oppilaita kohti toivottavia toimintamalleja. He seuraavat oppilaan säännöllistä koulunkäyntiä.

Aineenopettaja

Aineenopettajan tehtävänä on oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen sekä oman oppiaineensa oppimisen ja opetuksen ohjaus. Aineenopettaja vastaa oppilaan etenemisen seuraamisesta ja huolehtii siitä, että oppilas saa tarvittaessa apua oppimisvaikeuksissa tai muissa esiin tulevista ongelmista. Aineenopettaja pitää yhteyttä myös edellä mainituissa kysymyksissä huoltajiin ja tiedottaa tarvittavia tahoja.

Erityisopettaja

Erityisopettajan tehtävänä on tukea oppilaita ja antaa konsultaatioapua opettajille oppimisen tukeen liittyvissä asioissa esim. oppilaiden tuen tarpeiden tunnistamisessa, valmiuksien kartoittamisessa sekä pedagogisten asiakirjojen laadinnassa.

Oppilaanohjaaja

Oppilaanohjaajan vastuulla on oppilaiden jatkokoulutus- sekä uran- ja elämänsuunnittelun ohjaus. Hän vastaa myös oppilaiden valintoihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta. Oppilaanohjaajalla on ensisijainen vastuu myös yhteydenpidosta työelämän ja työhallinnon edustajien kanssa sekä yhteistyöstä muiden oppilaitosten edustajien kanssa erityisesti oppilaiden siirtymävaiheiden tukemiseen liittyvässä ohjaustyössä.

Rehtori ja apulaisrehtori

Rehtori ohjaa oppilaita yhteisön jäsenenä kasvamisessa.

Oppilashuoltohenkilöstö ja koulun muu henkilökunta

Kuraattori, kouluterveydenhoitaja, koululääkäri ja koulupsykologi sekä koulun muu henkilökunta vastaavat ohjauksesta oman erikoisalueensa mukaan.

3. MONIALAISET VERKOSTOT

Tukioppilaat ja oppilaanohjaajat tekevät yhteistyötä oman oppilaaksiottoalueen alakoulujen henkilökunnan sekä 6. luokkalaisten kanssa.

Yläkoulussa yhteistyökumppaneita ovat muun muassa toisen asteen oppilaitokset ja oppilashuollolliset verkostot.

4. KODIN JA KOULUN OHJAUSYHTEISTYÖ

Oppilaanohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. Heille järjestetään mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun oppilaan opiskelun ja valintojen tukemiseksi sekä erilaisissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä.

5. KOULUN TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ

Ammatteihin ja työelämään tutustuminen on osa peruskoulun opetussuunnitelmaa ja sen tarkoituksena on tukea oppilaan opiskelu- ja uravalintoja.

TET-viikoilla oppilas saa harjoitella työelämän tietoja ja taitoja. TET-jaksojen kesto ja ajankohta tarkennetaan lukuvuosisuunnitelmassa.

6. OHJAUSPOLKU

Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, toisen asteen opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja.

Liite 5. Koulun järjestyssäännöt

Rieskalähteen koulun järjestyssäännöt

1. Oppitunnit:

- Anna muille työrauha.
- Saavu kouluun ja oppitunneille ajoissa, koska myöhästymiset rikkovat työrauhan.
- Myöhästyessäsi pääset kouluun soittamalla B-siiven lasikaapin ovipuhelinta (älä häiritse koulukaveriasi soittamalla hänen kännykkäänsä).
- Kuuntele päivänavaus paikaltasi hiljaa. Päivänavauksen aikana ei pääse luokkaan, jos olet myöhässä. Odota päivänavauksen loppumista käytävässä.
- Koulutarvikkeet: Huolehdi kirjoistasi ja vihoistasi. Pidä mukana muistiinpanovälineet. Varustaudu liikuntatunneille opettajan ohjeiden mukaisesti.
- Hyviin tapoihin ei kuulu ulkovaatteiden tai päähineiden ja huppujen käyttö sisätiloissa (koskee myös tyttöjä, poikkeuksena uskonnolliset syyt). Ulkovaatteet säilytetään naulakossa tai omassa laukussa.
- Mopokypärät säilytetään koulun aulan hyllykössä.
- Keinuminen tuoleilla ei ole sallittua tuolien mahdollisen rikkoutumisen vuoksi.
- Kännyköitä ja muuta viihde-elektronikkaa ei pidetä esillä oppitunnin aikana. Opettaja voi kerätä kännykät kokeen ajaksi pois oppilailta.
- Limsat ja syötävät eivät kuulu oppitunneille.
- Jos työpistettäsi on töhritty tai vahingoitettu, niin ilmoita asiasta heti opettajalle.
- Opettaja päättää oppitunnin päättymisen ajankohdan.
- Oppituntien aikana käytävällä odottavat tai liikkuvat oppilaat eivät saa häiritä muiden oppituntien kulkua.
- Terveystietäjä, kuraattori, psykologi, lääkäri ja opinto-ohjaaja antavat oppilaalle lapun, jolla käynti selitetään oppituntia pitävälle opettajalle.

2. Välitunnit:

- Välitunnin alkaessa siirrytään reippaasti ulos lähimmästä uloskäynnistä.
- Koulun pakkasraja on noin -15 °C. Muutkin sääolosuhteet, kuten tuuli ja auringonpaiste, saattavat vaikuttaa sisäilmaan. Rehtori päättää sisäilmaoloista ja tiedottaa muutoksista keskusradiolla.
- Vietä välitunti koulun välituntialueella. Alueelta poistumiseen koulupäivän aikana tarvitset opettajan luvan.
- Opettajanhuoneessa asioidaan vasta välitunnin päätyttyä.
- Puhdas ja siisti ympäristö on kaikkien etu. Laita siis roskasi roskakoriin.
- Asiaton oleskelu wc:ssä on kielletty.
- WC:ssä asioidaan vain yksi oppilas kerrallaan.
- Lumipallojen yms. heittely koulualueella on kiellettyä.
- Parkkipaikkojen läheisyydessä oleskelu on välitunnilla kielletty.
- Harrastevälineiden, kuten jääkiekko- ja salibandymailojen käyttö on kielletty välituntisin ja tuntien alussa.

3. Ruokailu:

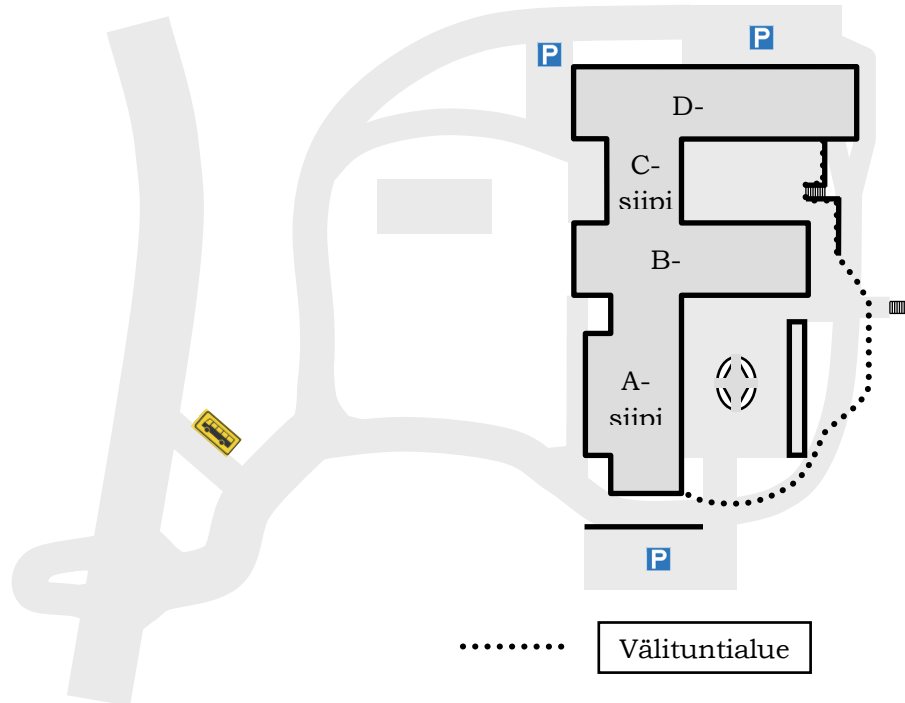
- Aterioi vain omassa ruokavuorossa.
- Jokainen ruokailija nostaa tuolinsa aina ruokailun jälkeen.
- Ruokajonossa ei saa etuilla.
- Ruokalassa syödään asiallisesti sotkematta.
- Oppilas on velvollinen itse korjaamaan ruokalassa aiheuttamansa sotkun.
- Ota ruokaa ensimmäisellä kerralla vain sen verran kuin arvioit syöväsi. Annoskokoja ei saa ylittää.
- Ruokaillessa käytetään yhtä juomalasia.
- Jos istumapaikat eivät riitä kaikille, aterioineet vapauttavat paikkoja uusille ruokailijoille.
- Ruokalassa ei pidetä ulkovaatteita eikä päähineitä.
- Koululaukut jätetään käytävälle.
- Viihde-elektronikan ja puhelimen käyttö ei ole suotavaa ruokalassa.

4. Välipala:

- Välipala nautitaan vain koulun ruokalassa.
- Nauti välipalasta, mutta saavu ajoissa oppitunnille.
- Ruokasaliin päästetään vain välipalakortin haltija.

5. Kulkuvälineet: Säilytä koulupäivän ajan polkupyöräsi, moposi ja mopopuolasi lukittuna niille varatulla paikalla koulun alapihalla. Huom. Keskellä koulupäivää oppitunneille (esim. liikunta) siirrytään jalan tai polkupyörällä.**6. Oppilaan omaisuus:** Merkitse omaisuutesi. Huolehdi tarkoin kännykästäsi, soittimestasi tai muusta sellaisesta esineestä, joka ei ole koulussa välttämätön. Jos jokin koulutyöhön kuulumaton esineesi rikkoontuu, koulu ei korvaa sitä.

7. **Tapaturmat:** Ilmoita koulussa, koulumatkalla tai koulun järjestämässä tilaisuudessa sattuneesta tapaturmasta viipymättä opettajalle tai terveydenhoitajalle, jotta saat asianmukaisen hoidon.
8. **Kouluajan ulkopuolinen toiminta:** Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa kaikissa kouluun liittyvissä toiminnoissa varsinaisen kouluajan ulkopuolellakin: kerhoissa, luokkaretkillä, tutustumiskäynneillä, kulttuuritilaisuuksissa, iltatilaisuuksissa ja leirikouluissa.
9. **Koulun omaisuus ja ilkivalta:** Noudata kaikissa koulun työ- ja opetustiloissa niihin erikseen laadittuja ohjeita. Mikäli jätät noudattamatta annettuja ohjeita ja jokin koulun laite tai muu omaisuus rikkoontuu, olet velvollinen korvaamaan vahingon.
10. **Käyttäytyminen:**
- Koulussa, kuten yleensäkin työpaikoilla, noudatetaan hyvää käytöstä. Tervehtiminen, anteeksipyyttäminen, kiittäminen, kohteliaisuus ja toisten huomioon ottaminen ovat osa hyvää käytöstä. Kiroileminen ei ole asiallista kielenkäyttöä.
 - Juhlissa käyttäydytään hillitysti ja vältetään ylimääräistä meteliä. Eri tilaisuuksiin ja juhliin olisi suotavaa pukeutua niiden edellyttämällä tavalla: oikeanlainen pukeutuminen on osa hyviä tapoja.
 - Jokaisella kouluyhteisön jäsenellä on oikeus fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuden tunteeseen. Kaikenlainen toisen kiusaaminen on kielletty.
11. **Kasvatuskeskustelu:**
- Oppilas, joka häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti voidaan määrätä kasvatuskeskusteluun enintään 2 tunniksi kerralla tai osissa koulupäivän aikana tai sen jälkeen.
12. **Koulussa kielletyt tavarat ja aineet:**
- 1) aseet yms. toisen vahingoittamiseen soveltuvat esineet tai aineet 2) alkoholi, tupakkatuotteet ja muut päihteet 3) muut kuin laissa kielletyt ominaisuuksiensa puolesta vaaralliset esineet tai aineet (esim. ilotulitteet.).
 - Rehtorilla tai opettajalla on poisotto-oikeus edellä mainittuihin tavaroihin ja aineisiin SEKÄ sellaisiin esineisiin tai aineisiin, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista (esim. kännykkä).
 - Tupakointitapauksissa (myös nuuska) koulussa on käytössä erillinen rangaistuskäytäntö mm. poliisin antamine sakkoineen.
13. **Kännykän käyttö:** Kännykän käyttö puhe- ja viestintätarkoitukseen sekä äänittäminen on oppitunnin aikana kielletty. Kuvaaminen tunnilla, koulun sisätiloissa ja koulualueella on kielletty ilman kuvattavan lupaa. Luvan kuvaamiseen koulussa ja sen alueella esim. opinnäytettä varten antaa koulun rehtori, luokanvalvoja tai muu opettaja.
14. **Poissaolot:**
- Poissaolot tulee selvittää Wilmaan tai esittää huoltajan allekirjoittama selvitys, josta käy ilmi poissaolon syy. Jos olet poissa sairauden vuoksi enemmän kuin kolme päivää, huoltajasi tulee ilmoittaa poissaolon syy luokanvalvojalle jo ennen kuin palaat kouluun.
 - Mikäli tiedät ennakolta, että olet poissa koulusta, esitä luokanvalvojalle huoltajan allekirjoittama pyyntö poissaolosta tai pyydä huoltajaasi tekemään poissaoloanomus Wilman kautta.
 - Mikäli olet poissa koulusta matkan vuoksi enemmän kuin kolme päivää, tehdään poissaoloanomus rehtorille. Selvitä opettajien kanssa etukäteen poissaolojesi aikaiset koulutehtävät, mahdolliset kokeet ja muut näytöt.

- 15. Järjestyssääntöjen tarkoitus:** Koulun järjestyssäännöillä toteutetaan perusopetuslain (29§) edellyttämää oikeutta turvalliseen opiskeluympäristöön.

Koulun välituntialue

Olemme tutustuneet yhdessä koulun järjestyssääntöihin.

Päiväys ja huoltajan allekirjoitus

____ / ____ 20____

huoltajan allekirjoitus

nimenselvennys

Liite 6.